

06.03.2012

Kokousaika 06.03.2012 17:00 - 19:14

Kokouspaikka Kaupunginorkesterin toimiston kokoushuone.

Läsnä

Jäsenet

Romakkaniemi, Juho	puheenjohtaja
Ruuskanen, Asta	
Skoglund, Riitta	
Pohjola, Mike	
Huru, Nina	
Pelanne, Juhani	varajäsen
Anttila, Marja	varajäsen

Muut

Moisio, Elina	kaupunginhallituksen edustaja §§ 1 - 11
Tahvanainen, Virpi	viestintäassistentti asiantuntija
Linna, Hannu	vs. virastopäällikkö esittelijä
Kankare-Loikkanen, Marianna	viestintäpäällikkö pöytäkirjanpitäjä
Piirainen, Tapio	projektipäällikkö asiantuntija
Eklund, Hannele	vs. intendentti intendentti
Iljin, Veli-Matti	orkesterin luottamusmies asiantuntija
Pirinen, Pasi	orkesterivaltuuskunnan puheenjohtaja asiantuntija

06.03.2012

---

§	Asia	
1	Int/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
2	Int/2	Kaupunginorkesterin vuoden 2011 tilinpäätös
3	Int/3	VUODEN 2012 TALOUSARVION KÄYTTÖSUUNNITELMA
4	Int/4	KAUPUNGINORKESTERIN TALOUSARVION TOTEUTUMISENNUSTE 2012/2
5	Int/5	KAUPUNGINORKESTERIN VUODEN 2011 TOIMINTAKERTOMUS
7	Int/7	KAUPUNGINORKESTERIN SYYSKAUDEN 2012 KONSERTTISUUNNITELMA
8	Int/8	Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö kulttuuritoimen organisaatioselvityksestä sekä kulttuuritoimen kokonaisuuden organisoinnista, mukaan lukien säätiöt, museot ja teatterit
9	Int/9	Musiikkitalon konserttien heijastaminen Töölönlahden ulkotilaan
10	Int/10	Valtuustoaloite: Sibelius-monumentin kesäkonsertit
11	Int/11	Demokratia-ryhmän loppuraportti
12	Int/12	KAUPUNGINORKESTERIN INTENDENTIN AJANKOHTAISKATSAUS
13	Int/13	Ilmoitusasiat
14	Int/14	KAUPUNGINORKESTERIN PÄÄTÖSTEN ESILLÄOLO VUONNA 2012

06.03.2012

Int/1

§ 1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginorkesterin johtokunta päätti todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Asta Ruuskanen ja Nina Huru tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

Päätösehdotus

Kaupunginorkesterin johtokunta päättäneen todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet (varalla) ja (varalla) tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

06.03.2012

Int/2

§ 2 Kaupunginorkesterin vuoden 2011 tilinpäätös

HEL 2012-003455 T 02 06 01 00

Päätös

Merkittiin tiedoksi kaupunginorkesterin tilinpäätös vuodelta 2011.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

Liitteet

1 [Talousarvion toteutuminen 2011 & 2012 käyttösuunnitelma.pdf](#)

Päätösehdotus

Merkittäneen tiedoksi kaupunginorkesterin tilinpäätös vuodelta 2011.

Esittelijä

Hannu Linna

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, Hallintopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

06.03.2012

Int/3

§ 3

UUODEN 2012 TALOUSARVION KÄYTTÖSUUNNITELMA

HEL 2012-003460 T 02 02 00

Päätös

Merkittiin tiedoksi kaupunginorkesterin budjetin käyttösuunnitelma vuodelle 2012.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

Liitteet

1 [Talousarvion toteutuminen 2011 & 2012 käyttösuunnitelma.pdf](#)

Päätösehdotus

Merkittäneen tiedoksi kaupunginorkesterin budjetin käyttösuunnitelma vuodelle 2012.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

06.03.2012

Int/4

---

§ 4
KAUPUNGINORKESTERIN TALOUSARVION TOTEUTUMISENNUSTE
2012/2

HEL 2012-003456 T 02 02 01

Päätös

Merkittiin tiedoksi talousarvion toteutumisennusteen alkuvuoden tilanne.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

Päätösehdotus

Merkittäneen tiedoksi talousarvion toteutumisennuste 2012/2.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

06.03.2012

Int/5

§ 5

KAUPUNGINORKESTERIN VUODEN 2011 TOIMINTAKERTOMUS

HEL 2012-003461 T 00 01 01

Päätös

Johtokunta päätti hyväksyä ehdotuksen vuoden 2011 toimintakertomukseksi.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

Liitteet

1 [KAUPUNGINORKESTERI 2011_TOIMINTAKERTOMUS_EHDOTUS.pdf](#)

Päätösehdotus

Johtokunta päättäneen hyväksyä ehdotuksen vuoden 2011 toimintakertomukseksi.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

06.03.2012

Int/7

---

§ 7
KAUPUNGINORKESTERIN SYYSKAUDEN 2012
KONSERTTISUUNNITELMA

HEL 2012-003462 T 12 02 05

Päätös

Johtokunta päätti hyväksyä syyskauden 2012 konserttisuunnitelman.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

Liitteet

1 [Syyskauden 2012 konserttisuunnitelma_edit.pdf](#)

Päätösehdotus

Johtokunta päättäne hyväksyä syyskauden 2012 konserttisuunnitelman.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannele Eklund, Intendentti, puhelin: 310 22701
hannele.eklund(a)hel.fi

Liitteet

1 [Syyskauden 2012 konserttisuunnitelma_edit.pdf](#)

06.03.2012

Int/8

§ 8

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö kulttuuritoimen organisaatioselvityksestä sekä kulttuuritoimen kokonaisuuden organisoinnista, mukaan lukien säätiöt, museot ja teatterit

HEL 2011-006819 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginorkesterin johtokunta päätti esittää lausuntonaan seuraavaa:

Nykyisin orkesterin johtokunta (9 jäsentä) kokoontuu 3-4 kertaa vuodessa käsittelemään vuonna 2007 päivitetyn johtosäännön sisältämät tehtävät ja päätösaasiat.

Musiikkitaloon muuton jälkeen kaupunginorkesterin toimintaan keskeisesti vaikuttavat uudet yhteistyömuodot Musiikkitalon hallinnon sekä muiden päätoimijoiden kanssa ovat vasta muotoutumassa käytännön kokemusten pohjalta. Musiikkitalon ns. nelikantakumppanuus on osoittautunut odotettua haasteellisemmaksi ja vaatinut orkesterin hallinnolta lisäpanostusta.

Hallinnollinen uudelleen organisoituminen on vielä niin kesken, että johtokunta ei katso tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa lautakuntaudistusta ainakaan Musiikkitalon ensimmäisinä toimintavuosina.

Orkesteri pitää yhteistyötä oman johtokunnan kanssa korvaamattomana tukena itse taidelaitokselle ja vuorovaikutuksellisenä kanavana kuntalaisia edustaviin luottamuselimiin.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Marianna Kankare-Loikkanen, Viestintäpäällikkö, puhelin: 358931022703
marianna.kankare-loikkanen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginorkesterin johtokunta päättäneen esittää lausuntonaan seuraavaa:

Nykyisin orkesterin johtokunta (9 jäsentä) kokoontuu 3-4 kertaa vuodessa käsittelemään vuonna 2007 päivitetyn johtosäännön sisältämät tehtävät ja päätösaasiat.

Musiikkitaloon muuton jälkeen kaupunginorkesterin toimintaan

keskeisesti vaikuttavat uudet yhteistyömuodot Musiikkitalon hallinnon sekä muiden päätoimijoiden kanssa ovat vasta muotoutumassa käytännön kokemusten pohjalta. Musiikkitalon ns. nelikantakumppanuus on osoittautunut odotettua haasteellisemmaksi ja vaatinut orkesterin hallinnolta lisäpanostusta.

Hallinnollinen uudelleen organisoituminen on vielä niin kesken, että johtokunta ei katso tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa lautakuntauudistusta ainakaan Musiikkitalon ensimmäisinä toimintavuosina.

Orkesteri pitää yhteistyötä oman johtokunnan kanssa korvaamattomana tukena itse taidelaitokselle ja vuorovaikutuksellisenä kanavana kuntalaisia edustaviin luottamuselimiin.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 358931022702
hannu.linna(a)hel.fi

Päätöshistoria

[Kaupunginmuseon johtokunta 28.02.2012 § 17](#)

HEL 2011-006819 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa kulttuuritoimen organisaatioselvityksestä seuraavan, muutetun päätösehdotuksen mukaisen lausunnon:

Talous- ja suunnittelukeskuksen 24.10.2011 valmistuneessa kulttuuritoimen organisaatioselvityksessä tarkastellaan kaupungin kulttuurivirastojen lautakuntarakennetta sekä ydin- ja tukipalveluja.

Johtokunta pitää tärkeänä selvityksen havaintoa, että kaupunginkirjaston, kulttuurikeskuksen, kaupunginmuseon, taidemuseon ja kaupunginorkesterin ydinpalvelut poikkeavat toisistaan niin paljon, että niiden jatkaminen erillisinä virastoina on perusteltua.

On esitetty Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan, Kaupunginmuseon johtokunnan, Taidemuseon johtokunnan ja Kaupunginorkesterin johtokunnan yhdistämistä yhteisen lautakunnan alaisuuteen.

Toiminnalliset yksiköt jäisivät sen sijaan tavallaan olemaan kuten tähän asti.

Organisaatiouudistusta valmisteltaessa on verrattu tilannetta kymmenen suurimman kaupungin kesken. Johtokunta ei voi kaikilta osin yhtyä tehtyihin esityksiin. Johtokunnan näkemyksen mukaan Helsinki väkimäärältään ylivoimaisesti suurimpana kaupunkina muodostaa omanlaisensa muista kaupungeista monella tavalla poikkeavan kokonaisuuden. Helsinki on yhtä suuri kuin Espoo, Tampere ja Lahti yhteensä. Helsingin kulttuurihallintokuntien koot saattavat tällä hetkellä luottamushenkilöhallintojen näkökulmasta olla itse asiassa optimaalisia.

Jos hallintokunnat yhdistettäisiin luottamusmiesshallinnon osalta, olisi vaikeaa löytää ko. lautakuntaan riittävän laaja-alaisesti erilaisia asioita hallitsevia jäseniä. Kun luottamushenkilöillä jo tänä päivänä on täysi tekeminen asiakokonaisuuksien hallitsemisessa, olisi uusi hallintoelin entistä enemmän virkamiesvalmistelun kahlehtima.

Johtokunnan näkemyksen mukaan kulttuurihallintokuntien lauta- ja johtokunnat ovat merkittävä osa kunnallista kansanvaltaa. Erityisesti Helsingin kaltaisessa suuressa ja väkirikkaassa kaupunkikokonaisuudessa erilaisia kansalaispiirejä edustava lauta- ja johtokuntalaitos on tärkeä jo kansalaismielipiteen välittäjänäkin.

Lauta- ja johtokunnat ovat jo kuntalainkin perusteella kaupunginhallituksen valmistelullisia apuelimiä. Valmistelu on sitä parempaa mitä vahvemmalla ja asiantuntevammalla luottamusmiesjärjestelmällä se tehdään. Vahva luottamusmiesshallinto on myös vankka tuki asiantuntevalle virkamieskunnalle. Ne yhdessä muodostavat hyvin toimivan kokonaisuuden.

Tukipalveluiden osalta selvityksen esitykset eivät koske kaupunginmuseota. Johtokunta haluaa kuitenkin oikaista selvitykseen jääneet asiavirheet kaupunginmuseon tukipalveluiksi luokiteltujen kuvauksen osalta. Virheellistä asiasisältöä on selvityksen tukipalveluita käsittelevällä sivulla 7, kolmessa peräkkäisessä kappaleessa, joka alkaa ”Kaupunginmuseossa on kolmesta museoemäntää/isäntää...”.

Oikeat tiedot ovat: Kaupunginmuseon yleisöpalveluyksikössä on kaksitoista museoemännän/-isännän vakanssia, jotka on sijoitettu hieman näyttelystä riippuen museon seitsemään eri toimipisteeseen, ja lisäksi vain yksi, Sofiankadun toimipisteeseen sijoitettu virastomestari, jonka toimenkuva vastaa suunnilleen museoemäntien/-isäntien tehtäviä. Museoemäntä/-isäntä vastaa näyttelyiden esineiden turvallisuudesta, asiakaspalvelusta ja -neuvonnasta sekä myynnistä ja tekee ennalta ehkäisevää konservointia eli huolehtii näyttelyesineiden

puhtaudesta. Tehtäväkuvaan sisältyvät myös pienhankintojen tekoa. Lisäksi hallintoyksikössä työskentelee yksi virastomestari museokiinteistöihin ja turvallisuuteen liittyvissä tehtävissä. Museolla on kaksi näyttelymuseomestaria, joilla näyttelyiden rakentamiseen ja ylläpitoon liittyviä tehtäviä sekä kaksi kokoelmamuseomestaria, joiden työpaikat ja kokoelmavastuut ovat kokoelmakeskuksissa Honkanummella ja Malmilla. Museon näkökulmasta näissä toimenkuvissa ei ole kyse varsinaisista tukipalveluista, vaan museotyön ytimeen, yleisöjen kohtaamiseen ja esineiden säilymiseen liittyvistä tehtävistä.

Guggenheim-Helsinki museon mahdollinen perustamispäätös ja siihen liittyvä kaupungin taidemuseota koskeva organisaatiomuutos vaikuttaa myös kaupunginmuseoon ja päätettäneen erikseen tehtävän selvityksen pohjalta.

Yllä olevaan viitaten Helsingin kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että nykyinen kulttuurialan lauta- ja johtokuntajärjestelmä on edelleenkin säilytettävä.

Käsittely

[28.02.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen](#)

Vastaehdotus:

Simo Laaksovirta: Tämä vastaehdotus korvaa esittelijän päätösehdotuksen kappaleet 4,5,6 ja 11. Puheenjohtaja poistatti pöytäkirjasta myös esittelijän kappaleen 10, joka oli ristiriidassa johtokunnan muutetun lausunnon kanssa.

On esitetty Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan, Kaupunginmuseon johtokunnan, Taidemuseon johtokunnan ja Kaupunginorkesterin johtokunnan yhdistämistä yhteisen lautakunnan alaisuuteen. Toiminnalliset yksiköt jäisivät sen sijaan tavallaan olemaan kuten tähän asti.

Organisaatiouudistusta valmisteltaessa on verrattu tilannetta kymmenen suurimman kaupungin kesken.

Johtokunta ei voi kaikilta osin yhtyä tehtyihin esityksiin. Johtokunnan näkemyksen mukaan Helsinki väkimmäältään ylivoimaisesti suurimpana kaupunkina muodostaa omanlaisensa muista kaupungeista monella tavalla poikkeavan kokonaisuuden. Helsinki on yhtä suuri kuin Espoo, Tampere ja Lahti yhteensä. Helsingin kulttuurihallintokuntien koot saattavat tällä hetkellä luottamushenkilöhallintojen näkökulmasta olla itse asiassa optimaalisia.

Jos hallintokunnat yhdistettäisiin luottamusmiesshallinnon osalta, olisi vaikeaa löytää ko. lautakuntaan riittävän laaja-alaisesti erilaisia asioita hallitsevia jäseniä. Kun luottamushenkilöillä jo tänä päivänä on täysi tekeminen asiakokonaisuuksien hallitsemisessa, olisi uusi hallintoelin entistä enemmän virkamiesvalmistelun kahlehtima.

Johtokunnan näkemyksen mukaan kulttuurihallintokuntien lauta- ja johtokunnat ovat merkittävä osa kunnallista kansanvaltaa. Erityisesti Helsingin kaltaisessa suuressa ja väkirikkaassa kaupunkikokonaisuudessa erilaisia kansalaispiirejä edustava lauta- ja johtokuntalaitos on tärkeä jo kansalaismielipiteen välittäjänäkin.

Lauta- ja johtokunnat ovat jo kuntalainkin perusteella kaupunginhallituksen valmistelullisia apuelimiä. Valmistelu on sitä parempaa mitä vahvemmalla ja asiantuntevammalla luottamusjärjestelmällä se tehdään. Vahva luottamusmiesshallinto on myös vankka tuki asiantuntevalle virkamieskunnalle. Ne yhdessä muodostavat hyvin toimivan kokonaisuuden.

Yllä olevaan viitaten Helsingin kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että nykyinen kulttuurialan lauta- ja johtokuntajärjestelmä on edelleenkin säilytettävä.

Kannattajat: Veli-Heikki Klemetti

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Tämä vastaehdotus korvaa esittelijän päätösehdotuksen kappaleet 4,5,6 ja 11. On esitetty Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan, Kaupunginmuseon johtokunnan, Taidemuseon johtokunnan ja Kaupunginorkesterin johtokunnan yhdistämistä yhteisen lautakunnan alaisuuteen.

Toiminnalliset yksiköt jäisivät sen sijaan tavallaan olemaan kuten tähän asti. Organisaatiouudistusta valmisteltaessa on verrattu tilannetta kymmenen suurimman kaupungin kesken. Johtokunta ei voi kaikilta osin yhtyä tehtyihin esityksiin. Johtokunnan näkemyksen mukaan Helsinki väkimmäältään ylivoimaisesti suurimpana kaupunkina muodostaa omanlaisensa muista kaupungeista monella tavalla poikkeavan kokonaisuuden. Helsinki on yhtä suuri kuin Espoo, Tampere ja Lahti yhteensä. Helsingin kulttuurihallintokuntien koot saattavat tällä hetkellä

luottamushenkilöhallintojen näkökulmasta olla itse asiassa optimaalisia. Jos hallintokunnat yhdistettäisiin luottamusmiesshallinnon osalta, olisi vaikeaa löytää ko.

lautakuntaan riittävän laaja-alaisesti erilaisia asioita hallitsevia jäseniä.

Kun luottamushenkilöillä jo tänä päivänä on täysi tekeminen asiakokonaisuuksien hallitsemisessa, olisi uusi hallintoelin entistä enemmän virkamiesvalmistelun kahlehtima. Johtokunnan näkemyksen mukaan kulttuurihallintokuntien lauta- ja johtokunnat ovat merkittävä osa kunnallista kansanvaltaa. Erityisesti Helsingin kaltaisessa suuressa ja väkirikkaassa kaupunkikokonaisuudessa erilaisia kansalaispiirejä edustava lauta- ja johtokuntalaitos on tärkeä jo kansalaismielipiteen välittäjänäkin. Lauta- ja johtokunnat ovat jo kuntalainkin perusteella kaupunginhallituksen valmistelullisia apuelimiä. Valmistelu on sitä parempaa mitä vahvemalla ja asiantuntevammalla luottamusmiesjärjestelmällä se tehdään. Vahva luottamusmieshallinto on myös vankka tuki asiantuntevalle virkamieskunnalle. Ne yhdessä muodostavat hyvin toimivan kokonaisuuden. Yllä olevaan viitaten Helsingin kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että nykyinen kulttuurialan lauta- ja johtokuntajärjestelmä on edelleenkin säilytettävä.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 8

Mirja Halonen, Laura Karhulahti, Veli-Heikki Klemetti, Leena Krohn, Simo Laaksovirta, Helmi Leinonen, Birgitta Myllymäki, Päivi Sillanpää

Tyhjä-äännet: 0

Poissa-äännet: 1

Martti Holmström

[24.01.2012 Ehdotuksen mukaan](#)

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

[Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 14.02.2012 § 22](#)

HEL 2011-006819 T 00 01 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Selvityksessä tarkastellaan kaupungin kulttuurivirastojen ydin- ja tukipalvelujen organisoimista sekä lautakuntarakennetta kulttuuripoliittisen valmistelun näkökannalta.

Ydin- ja tukipalvelut

Tehdyn selvityksen mukaan tarkasteltavien lauta- ja johtokuntien alaisuudessa toimivien virastojen ydinpalvelut poikkeavat toisistaan niin paljon, että niiden jatkaminen erillisinä virastoina on perusteltua.

Lautakunta on samaa mieltä tästä asiasta.

Tukipalvelujen osalta selvitys tarkastelee ensisijaisesti vahtimestaripalveluja ja painottuu nykytilanteen kuvailemiseen. Linjauksena todetaan, että vahtimestaripalvelujen keskittäminen toisi mittakaavaetuja, toimintavarmuutta, asiantuntemusta sekä parantaisi yhteiskäyttöä. Selvityksessä ehdotetaan kulttuurikeskuksen hallinnoimien kulttuuritalojen vahtimestaripalvelujen keskittämistä Palmiaan.

Lautakunta toteaa, että kulttuurikeskuksen osalta vahtimestaripalvelut on jo nyt keskitetty Palmiaan, ja että tätä keskittämistä voidaan jatkaa. Käytännössä tämä tarkoittaisi kuitenkin johdonmukaisuuden vuoksi esimerkiksi työväenopiston opistoisäntien tehtävien arviointia, koska heidän ja vahtimestarien toimenkuvat ovat monilta osin päällekkäiset.

Kaupunginkirjastossa vahtimestaripalveluja hoidetaan joko oppisopimuskoulutettavien toimesta, osa-aikaisesti tai kirjastoammatillisen työn ohella. Silloin kun kirjaston vahtimestaripalveluja tarjotaan kirjastoa suuremmalle kokonaisuudelle, kuten Vuotalossa, on keskittäminen Palmiaan järkevää. Palmia tuottaa jo nyt kirjastojen vartijapalvelut.

Järjestyshäiriöt kirjastoissa ovat viime vuosina lisääntyneet voimakkaasti. Keskittämisen mahdollisesti tuomia mittakaavaetuja on kirjastojen yleisen turvallisuuden ja järjestyksen turvaamiseksi syytä ensisijaisesti käyttää vahtimestari- ja vartiointipalvelujen lisäämiseen, ei niinkään kustannusten karsimiseen.

Lautakuntarakenteen tiivistäminen

Selvityksessä ehdotetaan lautakuntarakenteen tiivistämistä siten, että keskeiset kulttuuria tuottavat tai kulttuuria tukevat virastot toimisivat saman lautakunnan alaisuudessa. Näin tavoitteena on, että uudelle lautakunnalle muodostuisi linjaavampi rooli ja kattava näkemys kulttuuritoimen kokonaisuudesta. Lautakuntatyön tekninen valmistelu kaikkien viiden viraston osalta siirtyisi kulttuurikeskukseen.

Lautakunta toteaa, että nykyinen kulttuuri- ja kirjastolautakunta hoitaa käytännössä kahden erillisen viraston asialistaa ja tämä järjestely on toiminut hyvin. Kaikki luottamuselimet vaativat kuitenkin oman hallintonsa, on se sitten organisoitu keskitetysti tai hajautetusti.

Nykyisen lautakuntarakenteen eduiksi voidaan katsoa lautakunnan jäsenten laaja asiantuntemus, mahdollisuus perehtyä johdettavan viraston erilliskysymyksiin sekä toiminnan joustavuus. Mitä useampi lautakunta- tai johtokuntapaikka, sitä enemmän luottamushenkilöitä osallistuu kulttuurin alueen päätöksentekoon.

Nykyisen jossain määrin hajautuneen lautakuntarakenteen haasteina on nähty tietty pirstaleisuus, jonka vuoksi kulttuuripoliittisen ohjauksen kokonaiskuvaa on vaikea hahmottaa. Pienemmissä lautakunnissa saatetaan myös käsitellä sellaisia asioita, jotka olisivat luontevasti osa viraston toimintaa, ei niinkään lautakunnalle kuuluvaa linjaavaa päätöksentekoa.

Lisäksi voidaan todeta, että kun virastot pysyvät itsenäisinä ja muuttumattomina, saattaa tavoiteltu ohjausvaikutus jäädä toivottua vähäisemmäksi.

Lähettyessään asian lisävalmisteluun lautakunta esitti joukon lisäkysymyksiä, joihin seuraavassa vastataan.

Lautakunnan koko

Jos esitetyt johtokunnat lakkautetaan, kuinka suureksi uuden lautakunnan kokoa pitää kasvattaa nykyisen yhdeksän jäsenen sijasta, jotta asiantuntemus erillisaloilta tulee poliittisessa päätöksenteossa otetuksi huomioon? Opetuslautakunnassa on 11, vuoden 2013 alussa tulevassa uudessa sosiaali- ja terveyslautakunnassa 13 jäsentä.

Lautakunnan jäsenyydet jakautuvat demokraattisesti poliittisten voimasuhteiden mukaisesti ja tätä kautta myös erilaiset yhteiskunnalliset arvot ja edustuksellisuus ilmenevät kaikkien lautakuntien kokoonpanoissa. Kussakin virastossa on laaja oman toimialueensa osaaminen, jota lautakunnat voivat työssään hyödyntää linjaavissa päätöksissään. Sitä mukaa kun lautakunnan kokonaisjäsenmäärä laajenee, heikkenee lautakunnan johtamis- ja strategiarooli. Mikäli esitetty muutos tehtäisiin, olisi kuitenkin perusteltua arvioida lautakunnan jäsenmäärää.

Lautakunta esittää harkittavaksi uuden lautakunnan kooksi 13 jäsentä.

Jaostot ja niiden tehtävät

Tarvitaanko sosiaali- ja terveystoimen sekä toisaalta opetustoimen mallin mukaisia erillisiä museo- ja orkesterijaostoja lisäjäsenineen, jotka kaupunginhallituksen sijasta olisivat uuden lautakunnan alla?

Jaostojen perustamista puoltavia keskeisiä argumentteja ovat asiantuntemus ja demokraattisen osallistumisen vahvistaminen – jaostoissa olisi tällöin laaja erilliskysymysten asiantuntijuus ja laajempi osallistujapiiri. Lisäksi jo nyt lautakunnalla on avustuksia käsittelevä jaosto, jonka valmistelu on koettu tarpeelliseksi.

Vaikka jaostojen perustamisessa voi nähdä etuja, voi jaostorakenne johtaa vain siihen, että uudistuksen kulttuuripoliittiset tavoitteet eivät toteutuisi ja asioiden valmistelussa ei käytännössä tapahtuisin mitään muutoksia, eikä lautakunnan kokonaislinjaava rooli kehittyisi. Tosiasiassa luotaisiin vain uusia hallinnollisia väliportaita. Mikäli muutoksella tavoitellaan valmistelu- ja päätöksentekoroolien selkiyttämistä ja parempaa ohjausotetta, ei jaostorakenne välttämättä tuo tavoiteltua vaikutusta.

Lautakunta suosittelee erillisten jaostojen perustamisen selvittämistä, mikäli itsenäiset johtokunnat lakkautetaan ja uusi lautakunta niin hyväksi harkitsee. Nykyisen kulttuuri- ja kirjastolautakunnan johtosäännön mallin mukaan uudistettavissa johtosäännöissä voi jatkossakin harkita mahdollisuutta tilapäisten jaostojen perustamiseen.

Asioiden esittely

Voidaanko nykyistä asioiden esittelymallia, jossa yhdellä lautakunnalla on kaksi esittelijää, pitää toimivana suuressa lautakunnassa?

Kun esityksen lähtökohtana on, että virastot säilyvät itsenäisinä, on nykyisen esittelymenettelyn laajentaminen samalla periaatteella tarkoituksenmukainen. Tämä tarkoittaa sitä, että lautakunnan kokouksissa kukin virastopäällikkö esittelisi oman toimialansa asiat. Näin esittelijöiden lukumäärä kasvaisi. Kaikki esittelijät eivät välttämättä olisi kokouksessa läsnä kaikkien asioiden käsittelyn aikana.

Asiantuntemus ja demokraattinen päätöksenteko

Miten huolehditaan siitä, että laajassa lautakunnassa säilyy asiantuntemus ja demokraattinen päätöksenteko? Erityisenä huolenaiheena on muutoksesta mahdollisesti seuraava ison lautakunnan etääntyminen päätösten muodolliseksi vahvistajaksi, eräänlaiseksi kumileimasimeksi.

Tähänkään kysymykseen ei ole yksiselitteistä vastausta. Vahvemmallalla lautakunnalla on mahdollisuus käsitellä kokonaisuuksia, tehdä strategisia linjauksia ja nostaa kulttuuriasioiden painoarvoa kaupungin

kokonaisuudessa. Eri kulttuurialojen aiempaa yhtenäisempi kohtelu ja kaupungin strategisten linjausten toteuttaminen ja ohjaus voisivat myös toteutua nykyistä paremmin ison lautakunnan kautta. Isollakin lautakunnalla säilyy tosiasiasa linjaamis- ja päätösvalta asioihin. Lisäksi jaostorakenteen voi yhtäältä nähdä heikentävän demokraattista päätöksentekoa tai toisaalta vahvistavan sitä, tarkastelukulmasta riippuen.

Uusi luottamushallintoelin ei saisi olla enenevästi virkamiesvalmistelun varassa. Esimerkiksi molempien museoiden johtokunnat ovat elimiä, jossa nk. hiljainen tieto kasvaa ajan myötä omalta erikoisalalta. Lausuntojen määrän lisäksi myös niiden laatu ja tärkeys on otettava huomioon.

Lainsäädännöstä johtuvat erillistehtävät

Miten järjestetään käytännössä esimerkiksi kaupunginmuseon lainsäädännöstä tulevien erityistehtävien hoito, jos museolla ei olisi omaa johtokuntaa?

Lautakuntaudistukseen liittyy myös johtosääntöjen uudistamisen tarve. Kaupunginmuseo-maakuntamuseon museolakiin ja -asetukseen perustuvat erityistehtävät sekä Museoviraston kanssa solmittuun delegointisopimukseen pohjautuvan itsenäisen antikvaarisen viranomais- ja asiantuntijaroolin tulee näkyä uusittavassa johtosäännössä yhtenä museon keskeisenä tehtävänä. Nykyisen museon johtokunnan päätettäviin asioihin on yhtenä asiaryhmänä kuulunut kaupunginhallitukselle annetut kulttuuriympäristöön liittyvät lausunnot kaavaehdotuksista ja muista kulttuuriympäristöön liittyvistä asioista.

Museon johtokunta antoi niitä v. 2011 yhteensä 13, kun samana vuonna viraston eri tahoille antamia asiantuntijalausuntoja kirjattiin noin 440. Kulttuurihistoriallisten kohteiden historiaan, arkkitehtuuri- ja taidehistoriaan tai kulttuurimaisemaan liittyvissä arvokysymyksissä tulee antaa tilaa asiantuntijatyölle. Tämä on jo ollutkin pääasiallinen käytäntö. Näiden asioiden osalta demokraattinen päätöksenteko toteutuu niissä elimissä, joissa punnitaan eri asiantuntijalausuntojen painoarvo ja päätetään kohteiden kaavoituksesta ja maankäytöstä yleensäkin, esim. kaupunkisuunnittelulautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa. Uudelle yhdistetylle lautakunnalle lausunnonantajan roolia kulttuuriympäristöasioissa on vaikea perustella asioiden suuren määrän ja ristiinohjauksen välttämisen vuoksi.

Pääkaupungin lautakuntien toiminnassa nähdään lisäksi valtakunnallista merkitystä ja roolia, koska täällä tehtävillä linjauksilla on valtakunnallista painoarvoa ja näkyvyyttä. Helsinki on maan

pääkaupunki ja Suomen mitassa suuri kaupunki liitteessä vertailtuihin muihin isompiin kaupunkeihin ja niiden kulttuurihallintoon. Väkirikkaassa kaupungissa erilaisia kansalaistahoja edustavat lauta- ja johtokunnat ovat tärkeä tuki asioita valmistelevalle virkamieskunnalle.

Edellisen lisäksi lautakunta toteaa, että mahdollisesta lautakuntarakenteen tiivistämisestä huolimatta osa kulttuuripoliittisesta ohjauksesta olisi uudessakin järjestelmässä erillään kulttuurilautakunnasta.

Osakeyhtiömuotoiset kulttuuritoiminnot, kuten Finlandia-talo, Kaapelitalo ja Musiikkitalo ovat kaupungin konserniohjauksessa. Säätiömuotoisilla Suomen kansallisoopperalla ja Helsingin kaupunginteatterilla on oma erillinen talousarviomomenttinsa. Suomen- ja ruotsinkielisten työväenopistojen johtokunnat eivät ole mukana ehdotetussa yhdistämisessä.

Konserniohjauksen tavoitteena on ohjata kaupungin konsernipolitiikkaa kokonaisuutena ilman sisäistä ristiinohjausta. Muun muassa tätä on käytetty perusteluna sille, että nämä eivät ole kulttuurilautakunnan suorassa ohjauksessa.

Myös Guggenheim-säätiön mahdollinen perustaminen ja kaupungin taidemuseon mahdollinen uudelleen organisointi vaikuttavat asiaan. Taidemuseo on omassa lausunnossaan vastustanut lautakuntien yhdistämistä tässä tilanteessa, jossa uuden museohankkeen kokonaisuudesta ei vielä ole ratkaisua.

Lisäksi kulttuuri- ja kirjastolautakunta toivoo, että myös Helsingin kaupunginteatterin hallinnollista asemaa tarkasteltaisiin tulevaisuudessa osana kulttuurialan organisaatioselvitystä.

Lautakunta toteaa, että sekä kaupunginmuseumo että kaupunginorkesteri ovat aiemminkin toimineet omine johtokuntineen kulttuurilautakunnan alaisuudessa. Lisäksi kaupungin taidemuseo on toiminut osana kulttuurikeskusta siten, että sen asioiden valmistelusta vastasi lautakunnan kuvataidejaosto.

Edelleen lautakunta toteaa, että esitetty lautakuntatyön teknisen siirtäminen kulttuurikeskukseen on mahdollista, mutta kyse on laajemmasta kuin teknisestä valmistelusta. Yhteisellä lautakunnan sihteerillä olisi nykyistä selvästi laajemmat koordinoititehtävät, jotka eivät ole yksinomaan teknisiä. Tällaisia olisivat esimerkiksi erilaiset yhteiset lausunnot. Kokoukset, joissa käsiteltäisiin viiden itsenäisen viraston talousarviot, tilinpäätökset ja neljännesvuosiseurannat olisivat varmastikin pitkiä.

Lautakuntatyön yhdistäminen on mahdollista, mutta valmisteluun tarvitaan lisää resursseja tai niiden keskittämistä kulttuurikeskukseen. Lopuksi lautakunta toteaa, että muutosten kaavailtu aikataulu on haastava, mutta mahdollinen.

Edellä esitetyt muutosehdotukset huomioon ottaen kulttuuri- ja kirjastolautakunta puoltaa lautakuntien yhdistämistä uudeksi nykyistä isommaksi kulttuurilautakunnaksi.

Käsittely

[14.02.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen](#)

Veikko Kunnas: Kappale 32: viimeinen lause pois. Lautakunta hyväksyi muutoksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Risto Kolanen: s. 2 lautakunnan koko viim. virke:

Lautakunta esittää harkittavaksi uuden lautakunnan kooksi 13 jäsentä.

Kannattajat: Jaana Alaja

Vastaehdotus:

Risto Kolanen: s. 3 jaostot ja niiden tehtävät uusi versio

Lautakunta suosittelee erillisten jaostojen perustamisen selvittämistä, mikäli itsenäiset johtokunnat lakkautetaan ja uusi lautakunta niin hyväksi harkitsee. Nykyisen kulttuuri- ja kirjastolautakunnan johtokunnan...(kuten nykyinen esitys)

Kannattajat: Jaana Alaja. Lautakunta hyväksyi muutoksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Risto Kolanen: s. 3 Asioiden esittely, viim. virke poistetaan:

"Lautakunnille esitettävien asioiden asialistaa tulisi käytännössä tiivistää"

Kannattajat: Jaana Alaja. Lautakunta hyväksyi poiston yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Risto Kolanen: Uusi kappale 26:

Uusi luottamushallintoelin ei saisi olla enenevästi virkamiesvalmistelun varassa. Esim. molempien museoiden johtokunnat ovat elimiä, jossa nk. hiljainen tieto kasvaa ajan myötä omalta erikoisalalta. Lausuntojen määrän lisäksi myös niiden laatu ja tärkeys on otettava huomioon.

Kannattajat: Jaana Alaja

Vastaehdotus:

Risto Kolanen: s. 4 Lisäys:

Helsinki on maan pääkaupunki ja Suomen mitassa suuri kaupunki liitteessä vertailtuihin muihin isompiin kaupunkeihin ja niiden kulttuurihallintoon. Väkirikkaassa kaupungissa erilaisia kansalaistahoja edustavat lauta- ja johtokunnat ovat tärkeä tuki asioita valmistelevalle virkamieskunnalle.

Kannattajat: Jaana Alaja. Lautakunta hyväksyi lisäyksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Hannu Oskala: Lisäksi kulttuuri- ja kirjastolautakunta toivoo että myös Helsingin kaupunginteatterin hallinnollista asemaa tarkasteltaisiin tulevaisuudessa osana kulttuurialan organisaatioselvitystä.

Kannattajat: Juha Levo. Lautakunta hyväksyi lisäyksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Risto Kolanen: s. 4 kpl Guggenheim..:

Lautakunta yhtyy taidemuseon johtokunnan 24.1. yksimielisesti perusteltuun kantaan, että taidemuseon johtokunta jätettäisiin kulttuuritoimen uudelleenorganisoinnissa lautakuntien keskittämistoimenpiteen ulkopuolelle ainakin 2013 alkavaksi valtuustokaudeksi ja asiaan palattaisiin alkavan valtuustokauden aikana, kun Helsingin taidemuseon tulevaisuuteen ratkaisevasti vaikuttavat päätökset on tehty.

Kannattajat: Jaana Alaja

Vastaehdotus:

Risto Kolanen: s. 5 johtopäätös loppu:

Edellä esitetyt, osin keskenään ristiriitaiset, muutosperustelut huomioon ottaen kulttuuri- ja kirjastolautakunta puoltaa kaupunginorkesterin johtokunnan yhdistämistä nykyistä isompaan kulttuurilautakuntaan. Taidemuseon johtokunnan osalta lautakunta suosittaa lisäaikaa valtuustokaudelle 2013-2016 taidemuseon itsenäisen tulevaisuuden arvioimiseksi. Kaupunginmuseon johtokunnan osalta lautakunta pitää sen itsenäisyyttä valtiollisten ja aluemuseotehtävien kannalta suotavana. Jos kaupunginmuseon yhdistäminen tapahtuu, jaostomallia on silloin järkevää käyttää.

Kannattajat: Jaana Alaja

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: s. 2 lautakunnan koko viim. virke:

Lautakunta esittää harkittavaksi uuden lautakunnan kooksiksi 13 jäsentä.

Jaa-äännet: 4

Heidi Ekholm-Talas, Lasse Liemola, Hannu Oskala, Johanna Sydänmaa

Ei-äännet: 5

Jaana Alaja, Risto Kolanen, Juha Levo, Alina Mänttari-Buttler, Anni Sinnemäki

Tyhjä-äännet: 0

Poissa-äännet: 0

2. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Uusi kappale 26:

Uusi luottamushallintoelin ei saisi enenevästi virkamiesvalmistelun varassa. Esim. molempien museoiden johtokunnat ovat elimiä, jossa nk. hiljainen tieto kasvaa ajan myötä omalta erikoisalalta. Lausuntojen määrän lisäksi myös niiden laatu ja tärkeys on otettava huomioon.

Jaa-äännet: 3

Heidi Ekholm-Talas, Hannu Oskala, Johanna Sydänmaa

Ei-äännet: 6

Jaana Alaja, Risto Kolanen, Juha Levo, Lasse Liemola, Alina Mänttari-Buttler, Anni Sinnemäki

Tyhjä-äännet: 0

Poissa-äännet: 0

3. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: s. 4 kpl Guggenheim..:

Lautakunta yhtyy taidemuseon johtokunnan 24.1. yksimielisesti perusteltuun kantaan, että taidemuseon johtokunta jätettäisiin kulttuuritoimen uudelleenorganisoinnissa lautakuntien keskittämistoimenpiteen ulkopuolelle ainakin 2013 alkavaksi valtuustokaudeksi ja asiaan palattaisiin alkavan valtuustokauden aikana, kun Helsingin taidemuseon tulevaisuuteen ratkaisevasti vaikuttavat päätökset on tehty.

Jaa-äännet: 7

Heidi Ekholm-Talas, Juha Levo, Lasse Liemola, Alina Mänttari-Buttler, Hannu Oskala, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa

Ei-äännet: 2

Jaana Alaja, Risto Kolanen

Tyhjä-äännet: 0

Poissa-äännet: 0

4. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: s. 5 johtopäätös loppu:

Edellä esitetyt, osin keskenään ristiriitaiset, muutospäätökset huomioon ottaen kulttuuri- ja kirjastolautakunta puoltaa kaupunginorkesterin johtokunnan yhdistämistä nykyistä isompaan kulttuurilautakuntaan. Taidemuseon johtokunnan osalta lautakunta suosittaa lisäaikaa valtuustokaudelle 2013-2016 taidemuseon itsenäisen tulevaisuuden arvioimiseksi. Kaupunginmuseon johtokunnan osalta lautakunta pitää sen itsenäisyyttä valtiollisten ja aluemuseotehtävien kannalta suotavana. Jos kaupunginmuseon yhdistäminen tapahtuu, jaostomallia on silloin järkevää käyttää.

Jaa-äännet: 7

Heidi Ekholm-Talas, Juha Levo, Lasse Liemola, Alina Mänttari-Buttler, Hannu Oskala, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa

Ei-äännet: 2

Jaana Alaja, Risto Kolanen

Tyhjä-äännet: 0

Poissa-äännet: 0

Risto Kolanen: Kirjallinen lausuma pöytäkirjaan

Taidemuseon johtokunnan roolia voidaan kulttuurihallintokuntien lautakuntakokonaisuudessa arvioida kunnolla vasta sen jälkeen, kun taidemuseon kohtalo ja itsenäinen rooli valtuuston tekemän mahdollisen Guggenheim-päätöksen jälkeen on selvillä. Mielestäni kaupunginmuseon johtokunnan itsenäisyys mm. sen valtiollisten ja aluemuseotehtävien kannalta on hyvin suotavaa. Jos yhdistäminen tapahtuu, jaostomallia on silloin järkevää luovasti käyttää.

[24.01.2012 Palautettiin](#)

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Veikko Kunnas, vs. kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
veikko.kunnas(a)hel.fi

[Taidemuseon johtokunta 24.01.2012 § 2](#)

HEL 2011-006819 T 00 01 00

Päätös

Taidemuseon johtokunta päätti antaa asiasta alla olevan lausunnon:

Helsingin kaupungin Solomon R. Guggenheim-säätiöltä tilaama konsepti- ja kehitysselvitys, jossa kartoitetaan mahdollisuudet perustaa Suomeen Guggenheim-museo, on nyt valmistunut. Selvitys on julkaistu 10.1.2012. Selvityksessä on ehdotettu Guggenheim-museon perustamista, tehty esitys museon sijaintipaikasta, tarkoituksesta, rahoituksesta ja hallintomallista ja suositeltu etenemistä arkkitehtuurikilpailuun.

Selvityksessä suositellaan, että uusi museo ottaisi hoitaakseen osan Helsingin taidemuseon nykyisistä tehtävistä. Taidemuseon kokoelmatoimintaa ja julkisen taiteen tehtäviä sekä Kluuvin gallerian toimintaa kehittäisi jokin toinen kaupungin hallintokunta, jonka tehtäväksi se annettaisiin. Taidemuseon nykyisiä näyttely- ja taidekasvatustehtäviä taas kehitettäisiin osana uuden Guggenheim-museon toimintaa ja missiota.

Suunnitellun hankkeen etenemismallin mukaisesti selvitys on kaupunginhallituksen käsittelyssä 30.1.2012. Kaupunginvaltuusto käsittelee asiaa kokouksessaan 15.2.2012. Tätä lausuntoa kirjoitettaessa asiasta ei ole tehty päätöksiä.

Guggenheim-hankeesta tehtävien päätösten myötä on siksi mahdollista, että Helsingin taidemuseon rooli toimijana kaupungin kulttuuriorganisaatiossa täsmentyy ja muuttuu.

Helsingin taidemuseon kannalta kulttuuritoimen organisaatioselvityksen mukaiset ehdotukset, joihin nyt pyydetään lausuntoa johtokunnalta sijoittuvat ajallisesti vaiheeseen, jossa

1. koko taidemuseon toiminnan uudelleen arviointi Guggenheim-hankkeen johdosta on täysin kesken

2. taidemuseo on suurten muutosten edessä, kun ratkaistaan näyttely- ja kokoelmatoimintaan liittyviä tilakysymyksiä.

Taidemuseon kannalta esityksessä esitetty aikataulu yhdistetystä kulttuurilautakunnasta sijoittuu pahimpaan mahdolliseen hetkeen.

Superlautakunnan riskinä on, että asioihin perehtyminen jää vähemmälle, mikä ei tässä tilanteessa ole kuntalaisten tai viraston edun mukaista. Johtokunta toteuttaa kuntalaisten näkökulmasta viraston toiminnan valvontaa. Henkilöstön työhyvinvoinnin näkökulmasta liian monta yhtäaikaista muutosta lisää epävarmuuden tunteita. Johtokunta, joka voi keskittyä vain taidemuseon asioihin, pystyy perehtyneisyytensä pohjalta tukemaan virastoa ja ottamaan asioihin nopeasti kantaa, mitä muutostilanne saattaa vaatia. Vuosittaiset johtokunnalle maksetut palkkiot ovat noin 17 000 euroa. Muutostilanteessa hyödyt pienestä johtokunnasta ovat kustannuksia suuremmat.

Edellä esille tuodun johdosta taidemuseon johtokunta esittää, että taidemuseon johtokunta jätettäisiin kulttuuritoimen uudelleenorganisoinnissa lautakuntien keskittämistoimenpiteen ulkopuolelle ainakin 2013 alkavaksi valtuustokaudeksi ja asiaan palattaisiin alkavan valtuustokauden aikana kun Helsingin taidemuseon tulevaisuuteen ratkaisevasti vaikuttavat päätökset on tehty.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Janne Gallen-Kallela-Sirén

Lisätiedot

Pia Uljas, hallintopäällikkö, puhelin: 310 87042
pia.uljas(a)hel.fi

[Kaupunginhallitus 21.11.2011 § 1055](#)

Pöydälle 7.11.2011 ja 14.11.2011

HEL 2011-006819 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kulttuuritoimen organisaatioselvityksen tilanteesta.

Kaupunginhallitus kehottaa lauta- ja johtokuntia lausumaan selvityksestä helmikuun loppuun 2012 mennessä. Kaupunginhallitus kehottaa lausumaan koko Helsingin kaupungin kulttuuritoimen kokonaisuuden organisoinnista, mukaan luettuna säätiöt, museot ja teatterit.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että Palmiaa ja sen henkilöstöä koskevat toimenpiteet käsitellään Palmian organisaatiomuutosten yhteydessä.

Käsittely

[21.11.2011 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan](#)

Esittelijä muutti esitystään siten, että päätösehdotus muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen kulttuuritoimen organisaatioselvityksen tilanteesta.

Kaupunginhallitus kehottaa lauta- ja johtokuntia lausumaan selvityksestä helmikuun loppuun 2012 mennessä. Kaupunginhallitus kehottaa lausumaan koko Helsingin kaupungin kulttuuritoimen kokonaisuuden organisoinnista, mukaan luettuna säätiöt, museot ja teatterit.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että Palmiaa ja sen henkilöstöä koskevat toimenpiteet käsitellään Palmian organisaatiomuutosten yhteydessä.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

[14.11.2011 Pöydälle](#)

[07.11.2011 Pöydälle](#)

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Terttu Holstila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36357
terttu.holstila(a)hel.fi

06.03.2012

Int/9

§ 9

Musiikkitalon konserttien heijastaminen Töölönlahden ulkotilaan

HEL 2012-003546 T 12 02 05

Päätös

Kaupunginorkesterin johtokunta päätti esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aloite Musiikkitalon aukion elävöittämiseksi välittämällä konsertteja suorina lähetyksinä talon ulkopuolelle on kaupunginorkesterin kannalta mielenkiintoinen yhteistyömahdollisuus, joka ei kuitenkaan ole toteutettavissa kesäaikana, sillä orkesterin oma konserttikausi päättyy touko-kesäkuun vaihteessa ja käynnistyy syyskuun alussa. Orkesterin muusikot ovat kesällä lakisääteisellä vuosilomalla ja konsertoivat elokuussa Helsingin juhlatiimoilla.

Kaupunginorkesteri tutkii eri vaihtoehtoja konserttien ulkolähetysten toteuttamiseksi Musiikkitalon aukiolla yhteistyössä esimerkiksi Helsingin juhlatiimien kanssa ja pyrkii järjestämään kokeiluna ulkolähetysten tulevaisuudessa. Jatkosta päätetään kokeilusta saatavien kokemusten perusteella.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Virpi Tahvanainen, Viestintäassistentti, puhelin: 310 22710
virpi.tahvanainen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginorkesterin johtokunta päättäne esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aloite Musiikkitalon aukion elävöittämiseksi välittämällä konsertteja suorina lähetyksinä talon ulkopuolelle on kaupunginorkesterin kannalta mielenkiintoinen yhteistyömahdollisuus, joka ei kuitenkaan ole toteutettavissa kesäaikana, sillä orkesterin oma konserttikausi päättyy touko-kesäkuun vaihteessa ja käynnistyy syyskuun alussa. Orkesterin muusikot ovat kesällä lakisääteisellä vuosilomalla ja konsertoivat elokuussa Helsingin juhlatiimoilla.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

§ 10

Valtuustoaloite: Sibelius-monumentin kesäkonsertit

HEL 2011-009191 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginorkesterin johtokunta päätti esittää lausuntonaan seuraavaa:

Orkesteri suhtautuu myönteisesti kaikkiin kaupunkimiljöötä musiikin keinoin elävöittäviin toimenpiteisiin ja pitää Sibelius-puiston kesäkonsertteja kiinnostavana ehdotuksena. Orkesterin lakisääteisten vuosilomien vuoksi HKO:n muusikot konsertoivat kesäaikaan ainoastaan free-lance -pohjalta.

Orkesteri pitää kaupungin kulttuurikeskusta ja tapahtumayksikköä luontevina tämäntyyppisten tapahtumien tuottajina, joille kaupunginorkesteri mielellään tarjoaa asiantuntija-apua.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Marianna Kankare-Loikkanen, Viestintäpäällikkö, puhelin: 358931022703
marianna.kankare-loikkanen(a)hel.fi

Liitteet

1 [HEL 2011-009191 Romakkaniemi Juho valtuustoaloite 30 11 2011 asia 211.pdf](#)

Päätösehdotus

Kaupunginorkesterin johtokunta päättäne esittää lausuntonaan seuraavaa:

Orkesteri suhtautuu myönteisesti kaikkiin kaupunkimiljöötä musiikin keinoin elävöittäviin toimenpiteisiin ja pitää Sibelius-puiston kesäkonsertteja kiinnostavana ehdotuksena. Orkesterin lakisääteisten vuosilomien vuoksi HKO:n muusikot konsertoivat kesäaikaan ainoastaan free-lance -pohjalta.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 358931022702
hannu.linna(a)hel.fi

Liitteet

1

[HEL 2011-009191 Romakkaniemi Juho valtuustoaloite 30 11 2011 asia 211.pdf](#)

§ 11

Demokratia-ryhmän loppuraportti

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginorkesterin johtokunta päätti esittää lausuntonaan seuraavaa:

Johtokunnalla ei ole lisättävää Demokratia-ryhmän ansiokkaaseen loppuraporttiin, jossa ovat mukana myös kaupunginorkesterin omaan strategiaansa kirjaamat yhteiskuntavastuulliset näkökohdat taidelaitoksen toiminnan vuorovaikutuksellisuutta ja kuntalaisten syrjäytymisvaaraa koskien.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Marianna Kankare-Loikkanen, Viestintäpäällikkö, puhelin: 358931022703
marianna.kankare-loikkanen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginorkesterin johtokunta päättäneen esittää lausuntonaan seuraavaa:

Johtokunnalla ei ole lisättävää Demokratia-ryhmän ansiokkaaseen loppuraporttiin, jossa ovat mukana myös kaupunginorkesterin omaan strategiaansa kirjaamat yhteiskuntavastuulliset näkökohdat taidelaitoksen toiminnan vuorovaikutuksellisuutta ja kuntalaisten syrjäytymisvaaraa koskien.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 358931022702
hannu.linna(a)hel.fi

Päätöshistoria

[Nuorisolautakunta 01.03.2012 § 17](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kansalaisten ja hallinnon välisen vuoropuhelun vahvistaminen on tärkeää juuri nyt

Viime vuosina lisääntynyt kansalaistoiminta ja erityisesti vuoden 2011 ns. valtausliikkeet kuten arabikevät, Tahrir aukion protestit, Madridin ja Barcelonan kansalaiskokoontumiset ja Occupy -liike osoittavat, että kansalaiset haluavat vaikuttaa itseään koskeviin asioihin oli sitten kyse yksinvaltaisesta hallinnosta, hallitusten politiikasta, ympäristökysymyksistä tai taloudellisesta ja sosiaalisesta eriarvoisuudesta. Kansainvälinen mielipidetutkimus (Ipsos, tammikuu 2012) osoitti, että yli puolet 23 maan väestöstä eri puolilta maailmaa suhtautuu valtausliikkeisiin myönteisesti, kolmannes ei osaa ottaa kantaa ja vain kymmenennes suhtautuu niihin kielteisesti. Kaksi kolmannesta Helsingin Sanomien kulttuurin, taiteen ja tieteen edustajista koostuvasta paneelista on sitä mieltä (21.10.2011), että tämä kansalaisliikehdintä on osoitus uudenlaisen vaikuttamiskulttuurin murroksesta. Amerikkalainen yhteiskuntafilosofi William E Connolly väittää (A World of Becoming, 2011), että murros näkyy siinä, että ihmiset eivät enää vain 'kuulu maailmaan' vaan haluavat myös 'osallistua siihen'. EU -rahoitteinen arvovaltainen kansalaisvaikuttamista selvittänyt tutkimus (Civil Society and New Forms of Governance EU-FP6 2005-2009) toteaa, että kansalaisten huoli ja kokemus siitä, että heillä ei ole riittävästi mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksentekoon on lisääntynyt. Tutkijat näkevät, että nyt onkin etsittävä ratkaisuja nykymuotoisen edustuksellisen demokratian täydentämiseksi osallistuvan demokratian muodoilla, erityisesti niin, että passiivisten ja yhteiskunnan marginaaleissa olevien kansalaisten ääni saadaan vahvemmin kuulumaan.

Nuoret ovat olleet vahvasti tällaisen kansalaistoiminnan kärjessä, siitäkin huolimatta, että suuri joukko nuoria etenkin Suomessa on jo pitkään jatkuneena muutossuuntana vieraantunut edustuksellisen demokratian muodoista ja tuntenut kasvavaa epäluuloa puoluepolitiikkaa ja poliitikkoja kohtaan. On tullut tarpeelliseksi kehittää sellaisia vaikuttamisen mahdollisuuksia, joiden kautta mahdollisimman monelle nuorelle annetaan valmiuksia, myönteisiä kokemuksia ja motivaatiota toimia aktiivisena kansalaisena – myös edustuksellisen demokratian kautta.

Hallituksen kuntarakennemuutoksen mukaan kuntien koko tulee olennaisesti kasvamaan. Pääkaupunkiseudulle esitetään miljoonakaupunkia samaan aikaan kun edellytetään paikallisen demokratian vahvistamista. Näiden haasteiden ennakkoimiseksi on perusteltua lähteä ajoissa kehittämään alueellisen vuoropuhelun ja vaikuttamisen muotoja.

Edellä todetun perusteella juuri nyt on oikea hetki, kokeilla ja rakentaa palveluja, joiden kautta tuetaan kansalaistoimintaa, rohkaistaan passiivisia ja erilaisiin vähemmistöihin kuuluvia kansalaisia osallistumaan, tarjotaan monimuotoisia vaikuttamisen kanavia ja valmennetaan hallintoa keskustelemaan kansalaisten ja kansalaisryhmien kanssa.

Vaikka Helsingin kaupunkia onkin luonnehdittu jäykäksi byrokratiaksi, se omaa myös hyvät mahdollisuudet muuntua aiempaa nopeammin ja herkemmin kaupunkilaisia kuuntelevaksi organisaatioksi. Lisääntynyt monihallinnollinen yhteistyö ja paremmat sähköiset palvelut ja kuulemistavat antavat entistä joustavampia mahdollisuuksia vastata kaupunkilaisten tarpeisiin. Lisäksi kaupungista löytyy runsaasti vaikuttamista ja vuoropuhelua lisääviä uusia toimintamuotoja ja kokeiluja, joita voidaan rohkeasti lähteä mallintamaan. Myös kaupunginhallituksen kesällä 2011 hyväksymä nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruuti on lupaava tapa ottaa kaupunkilaisia mukaan heitä itseään koskevien palvelujen kehittämiseen.

Alueellisen demokratian kehittäminen

Nuorisoasiainkeskus pitää tärkeänä Demokratia-ryhmän esittämiä alueellisen demokratian mallien ja osallistuvan budjetoinnin kehittämistä sekä avoimen datan periaatetta. Kuten ryhmä esittää, pilotoitien tulee lähteä sektorirajat ylittävistä kokonaisuuksista. Nuorisoasiainkeskus pitää erityisen tärkeänä sitä, että kaupunkilaisten vaikuttamismahdollisuuksia kehitetään juuri sektorirajoja ylittäen. Nuorisotoimen kokemus on osoittanut, että niin virastojen väliset kuin virastojen sisäisetkin tiukat rajat ovat ajoittain osoittautuneet esteeksi lasten ja nuorten osallistumiselle. Näiden rajojen ylittäminen edellyttää ylimmän johdon ja keskijohdon sitoutumista ja tukea, sektorirajat ylittävien hankkeiden johtamista ja henkilöstön monihallinnollisen yhteistyön osaamisen vahvistamista.

Nuorisoasiainkeskuksella on valmius osallistua alueellisiin pilottihankkeisiin. Viraston etuna on alueellisesti kattava toimitilaverkosto, asiakaspinnassa toimivat työntekijät, alueellisesti toimiva ehkäisevän päihdetyön Klaari Helsinki sekä laaja nuorisojärjestöjen verkosto. Demokratia-ryhmän tarkoittamaan alueelliseen pilotointiin soveltuvat erityisesti seuraavat alueet:

Vuosaassa on jo perinteisesti ollut vahvaa asukastoimintaa (muun muassa Vuosaari –seura, Paika21:n Agendaryhmä, pro Uutela kansanliike jne.), jonka kanssa nuorisotyön monet toimijat ovat tehneet yhteistyötä. Nuorisoasiainkeskuksella on alueella muun muassa kaksi nuorisotaloa, aluetyöntekijä ja Meriharjun luontotalo sekä monikulttuurisuuden asiantuntijaryhmä 'kulttuuritulkit'. Tämä avaa

mahdollisuuksia demokratiaryhmän erikseen mainitsemaan yhteistyöhön ympäristöasioissa ja rasismiin vastaisessa työssä (sosiaalivirasto). Edellä mainitunlaiseen yhteistyöhön on nuorisotoimella hyvät edellytykset myös Mellunkylässä, erityisesti Kontulassa. Mellunkylä on tunnettu asukasaktiivisuudestaan, jota edustaa esimerkiksi Vetoa ja Voimaa Mellunkylään hanke, KontuKeskus ry, FC Kontu sekä noin 50 paikallista yhdistystä ja seuraa. Nuorisotoimi on usein näiden aktiivinen kumppani. Kierrätyskeskuksen 4V hanke (Välitä, Vaikuta, Viihdy ja Voi hyvin) on toiminut aktiivisesti Mellunkylässä ja siihen ovat linkittyneet myös nuorisotalot. Alue on varsin monikulttuurinen ja esimerkiksi nuorisoasiainkeskuksen toimintakeskus Luupin (Kontula) asiakkaista ja työntekijöistä merkittävä osa maahanmuuttajataustaisia.

Muita pilottihanke kandidaatteja nuorisotoimen näkökulmasta voisivat olla Roihuvuori, Herttoniemi, Pukinmäki, Malminkartano ja Malmi.

Suoran demokratian edistäminen

Työryhmän strateginen linjaus siitä, että ”luodaan mahdollisuuksia suoran demokratian, kuten kansanäänestyksen toteuttamiseksi” on johdonmukainen seuraus siitä, että kansalaiset tarvitsevat erilaisia tapoja ilmaista toiveitaan ja huoliaan. Myös työryhmän toimenpiteesitys toimintamallin laatimiseksi kansanäänestysten käyttöön ottamiseksi on kannatettava. Nuorisoasiainkeskus esittää myös, että tehtäisiin tutkimus siitä mitä kaupunkilaiset tietävät ja ajattelevat sellaisista tälläkin hetkellä käytettävissä olevista suoran demokratian vaikuttamismahdollisuuksistaan kuten koko kaupunkia tai sen osaa koskeva kansanäänestys, aloite kansanäänestyksen järjestämiseksi, kunnallisaloite ja kaupungin erilaiset sähköiset aloituskanavat. Tällainen tieto olisi hyödyllinen myös työryhmän toimenpide 5:n mukaista kansalaisten osallistumisen ja vaikuttamisen opasta laadittaessa.

Työryhmän mukaan ”kaupungin toiminnassa suhtaudutaan myönteisesti myös muuhun suoran demokratian keinoihin”, jonka lisäksi ”kehitetään kansalaisten osallistumismuotoja”. Nuorisoasiainkeskus pitää tärkeänä, että myös nämä tavoitteet konkretisoidaan toimenpiteiksi. Tämä tarkoittaa sitä, että otetaan kantaa mielenosoituksiin, kansalaisadresseihin, rauhanomaisiin valtausliikkeisiin, kulttuurisiin protesteihin, seinämaalaukseen ja sosiaaliseen mediaan: Miten nämä pitäisi huomioida? Miten ne kytkeytyvät kaupungin päätöksentekoon? Voidaanko näitä tukea?

Suoran demokratian muodoksi luetaan joskus ns. deliberatiivinen demokratia. Sille on ominaista, että päätöksenteko ei rajoitu edustuksellisiin päätöksentekoelementteihin ja äänestämiseen, vaan niitä

voidaan tukea erilaisin neuvottelevin prosessein. ”Julkisen harkinnan demokratiaksi” nimitetään menettelyä, jossa kootaan edustava näyte kaupunkilaisista, asiantuntijoiden tukemana, keskustelemaan muutamaksi päiväksi jostain ennalta määritellystä kysymyksestä ja tarvittaessa äänestämällä päätymään ratkaisuun. Esimerkiksi Hollannissa nuorisoasioista vastaava ministeriö kokoaa säännönmukaisesti edustava näyttöä nuoria muutamaksi päiväksi työstämään ajankohtaisia nuorisopoliittisia kysymyksiä ja käyttää tuloksia päätöksentekonsa pohjana.

”Neuvottelevaksi demokratiaksi” voidaan kutsua sellaista päätöksentekoa, jossa kansalaiset ja päätöksentekijät käyvät keskustelua päätöksentekoon valmisteltavista asioista. Kaupungit voivat järjestää säännöllisiä ja rakenteistettuja asukaskuulemisen foorumeita asioista, jotka kuulemisten pohjalta valmistellaan poliittiseen päätöksentekoon. Myös muulla tavalla voidaan edistää kansalaisten ja hallinnon välistä vuoropuhelua. Joissain tapauksissa kansalaisia, kansalaisryhmiä tai heidän järjestöjään voidaan innostaa yhdessä neuvoteltavan palvelun toteuttamiseen. Esimerkiksi nuorisoasiainkeskuksessa käydään parhaillaan neuvotteluja nuorisojärjestöjen ja nuorten palvelujärjestöjen kanssa siitä minkälaisia nuorisotyön palveluja he voisivat toteuttaa osana kunnan omaa palvelutuotantoa tai kumppanuutena sen kanssa.

Valmistelun avoimuuden lisääminen

Nuorisoasiainkeskus pitää aivan keskeisinä työryhmän näkemyksiä avoimen datan periaatteesta, verkkopalveluista, sähköisen kuulemisen ja vaikuttamisen välineistä sekä ylipäättään kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten parantamisesta.

Parhaillaan päivitettävässä verkkopalvelustrategiassa nuorisoasiainkeskus tulee kartoittamaan ne viraston toimintaa kuvaavat tiedot, jotka voitaisiin avoimen datan periaatteen mukaisesti esittää julkisesti nähtäväksi ja käytettäväksi. Sähköisen kuulemisen välineenä käytetään Opetus- ja kulttuuriministeriön aloite.fi –kanavasta Helsingin tarpeisiin muokattua Ruuti.net –kanavaa, jonka kautta nuoret voivat tehdä esityksiä palvelujen parantamiseksi. Sen kautta hallintokunnat voivat myös saada nuorten näkemyksiä omista nuorille suunnattavista palveluistaan. Verkkokanavan moderoinnista vastaa nuorisoasiainkeskus ja parhaillaan ollaan kokoamassa eri hallintokuntien edustajista koostuvaa nimikkovirkamiesryhmää, jonka tehtävänä on nuorten aloitteiden eteenpäin osoittaminen ja tarpeen mukaan kunkin oman hallintokunnan nuoria koskevien palvelusuunnitelmien ohjaaminen nuorten arvioitaviksi.

Nuorisoasiainkeskuksessa toimiva valtakunnallinen verkkonuorisotyön kehittämiskeskus (Verke) tarjoaa ja kehittää moniammatillisia palveluja verkossa. Myös nuorten neuvonta- ja tiedotuspiste Kompassi on siirtänyt toimintansa painopisteen verkkoon, jossa toimii muun muassa Pulmakulma –niminen kysymys- ja vastauspalsta. Nuorisotoimen toimipisteet ja nuoriso-ohjaajat ovat näkyvästi esillä nuorten suosimassa sosiaalisessa mediassa (IRC-galleria, Demi, Facebook, Habbo hotelli). Nuorilla on siten halutessaan varsin hyvät mahdollisuudet saada tietoa nuorisotoimesta siellä missä he käyttävät aikaansa ja sitä kautta myös päästä vaikuttamaan kaupungin heille suuntaamiin palveluihin.

Kuten Demokratia-ryhmä ajattelee, pelkästään vaikuttamismahdollisuuksien avaaminen ei välttämättä tuota aktiivista ja laaja-alaista osallistumista. Vähintään yhtä tärkeää on tukea kansalaistoimintaa ja pystyä vuoropuheluun sen kanssa. Nuorisoasiainkeskuksessa on oma yksikkö – nuorten kansalaistoiminnan toimisto – joka jakaa hyvin monimuotoista tukea nuorisojärjestöille ja (myös ei-rekisteröidyille) nuorten toimintaryhmille. Helsingissä nuorisojärjestöjen toiminta onkin varsin aktiivista. Tällä hetkellä useampi sata nuorisojärjestöä, paikallisosastoa tai nuorten toimintaryhmää käyttää hyväkseen jotain nuorisoasiainkeskuksen tukimuotoa. Useista muista kaupungeista poiketen myös poliittiset nuorisojärjestöt toimivat Helsingissä aktiivisesti. Nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruuti ei perustu ns. nuorisovaltuustomalliin, jossa käytännössä vain kourallinen nuoria on toiminnassa mukana, vaan menettelyyn, joka pyrkii aktivoimaan mahdollisimman monia nuoria ja nuorten ryhmiä antamaan oman äänensä kuulua. Ruuti avautuu myös edustuksellisen demokratian vaikuttamiskeinojen ulkopuolelle.

Demokratia-ryhmä kannustaa kaupungin henkilöstöä vuoropuheluun asukkaiden kanssa. Tämä on välttämätön, mutta samalla vaativa tavoite. Kaupungin hallintokoneiston edustajat toimivat usein varsin erilaisessa kulttuurisessa ympäristössä kuin 'tavallinen' kaupunkilainen. Hallinnon kieli, menettelytavat ja eri hallintokuntien ammatilliset kulttuurit tuntuvat helposti oman elämänsä arkisista käytännöistä puhuville kansalaisille vierailta. Samalla on myös niin, että kansalaisyhteiskunta muodostaa varsin mosaiikkimaisen kokonaisuuden. Hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan välistä vuoropuhelua tutkineet Enjolras ja Bozzini (Governing Ambiguities. New Forms of Local Governance and Civil Society, 2010) toteavat, että kansalaisyhteiskuntaa leimaa "monimuotoisuus, erilaisuus ja konflikti". Tämän moninaisen ja keskenään ristiriitaisenkin kentän kanssa keskustelu on erityisen haasteellista. Demokratia-ryhmän tärkeä tavoite lisätä kaupungin henkilöstön ja kansalaisyhteiskunnan välistä vuoropuhelua vaatii siten erityistä paneutumista, harjoittelua ja

oppimista. Mainittakoon, että nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruuti tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia hallinnolle harjoitella keskustelua erilaisten nuorten ryhmien kanssa kaupungin palvelujen parantamiseksi.

Demokratia edellyttää myös sitä, että kansalaisilla on valmiudet ja motiivi toimia aktiivisina kansalaisina. Erityisen ongelmallisia ovat tässä suhteessa nuoret, tulevaisuuden kansalaiset. Tutkijaprofessori Marjatta Bardy toteaa, että nuoret tarvitsevat ennen kaikkea ”apua selvittääkseen mitä mieltä he ovat”. Nuorten alhaiset äänestysprosentit kertovat myös tarpeesta vahvistaa heidän valmiuksiaan toimia demokraattisessa järjestelmässä. Vertaileva kansainvälinen tutkimus (ns. Civics –tutkimus) osoittaa, että suomalaiset koululaiset suoriutuvat maailman parhaiten oppiaineiden omaksumisen vertailutesteissä, mutta ovat vastaavasti häntäpäässä kun mitataan heidän kiinnostustaan ja osallistumishaluaan politiikkaan sekä heidän sosiaalista vastuuntuntoaan. Nuorille on annettava paremmat mahdollisuudet rakentaa identiteettiään, suhdettaan muihin ihmisiin ja yhteiskuntaan – ja politiikkaan. Nuorisotyöllä on tähän prosessiin paljon annettavaa, mutta avainasemassa on koulu ja sen avautuminen ympäröivään yhteiskuntaan. Koulun ja nuorisotyön yhteistyön vahvistaminen aktiivisen kansalaisuuden oppimisessa antaa parhaat mahdollisuudet kytkeä tosiinsa koulun antamia yhteiskuntaa koskevia kognitiivisia valmiuksia ja nuorisotyön tarjoamaa käytännön toiminnassa tapahtuvaa oppimista. Tällainen formaalien ja non-formaalien oppimisympäristöjen kytkeminen toisiinsa on ensisijaisesti riippuvainen siitä minkälaisia priorisointeja koulu tekee omassa toiminnassaan.

Demokratia-ryhmä kannustaa myös hallintokuntia tarjoamaan kansalaisten käyttöön maksuttomia kokoontumistiloja (ns. demokratiatilat). Nuorisosiainkeskuksen varsin kattava nuorisotalojen ja sen muiden toimipaikkojen verkko on helsinkiläisille kansalaisjärjestöille ja nuorten toimintaryhmille maksuton. Käyttäjätilastojen mukaan ulkopuolinen käyttö onkin varsin laajaa. Lähes puolet (46 %) käyttökertoista koostuu nuorisojärjestöjen, koululuokkien, päiväkotiryhmien sekä kaupunkilaisten ja heidän ryhmiensä käytöstä.

Demokratia-ryhmä esittää myös kansalaisten osallistumisen ja vaikuttamisen oppaan laatimista. Nuorisosiainkeskus pitää esitystä erinomaisena ja tarjoaa omaa asiantuntemustaan oppaan laatimiseen.

Edustuksellisen demokratian toimintaedellytysten parantaminen

Edustuksellisen demokratian eräs haaste on sen uskottavuus kansalaisten silmissä. Tämä koskee erityisesti nuoria. Nuorten kokema

epäluulo politiikkaa ja edustuksellista demokratiaa kohtaan on osaltaan myötävaikuttanut siihen, että ns. 'epämuodollinen kansalaistoiminta' on yleistynyt nuorten keskuudessa. Perinteisen ja 'tavanomaisen' vaikuttamisen rinnalle on noussut artivismi (taiteen keinoin vaikuttaminen), arkielämän politiikka (omien elämäntapojen kautta vaikuttaminen), verkkovaikuttaminen (esimerkiksi sosiaalisen median kautta toimiminen), 'kevytyhteisöllisyys' (satunnainen, esimerkiksi tapahtumien kautta, vaikuttaminen) ja esimerkiksi valtausliikkeet. Tällaista aktivismia ei kuitenkaan ole perusteltua nähdä edustuksellisen demokratian uhkana. Päinvastoin edustuksellisen demokratian uskottavuutta parantaa tämän 'epämuodollisen kansalaistoiminnan' tunnustaminen ja sen huomioiminen osana 'muodollista demokratiaa'. Samalla tutkimukset viittaavat myös siihen, että epämuodolliseen kansalaistoimintaan osallistuminen lisää kiinnostusta edustukselliseen demokratiaan. Tämä näyttäisi tapahtuvan muun muassa ns. ikävaikutuksena: epämuodolliseen kansalaistoimintaan osallistuneet nuoret siirtyvät iän mukana edustuksellisen demokratian toimijoiksi.

Vaikuttamismahdollisuuksien laajentaminen

Demokratia-ryhmä nostaa esiin laajan kirjon toimenpiteitä, joilla kaupunkilaisten vaikuttamismahdollisuuksia voidaan parantaa. Kuten edellä on esitetty, nuorisoasiainkeskus tukee niitä ja on omalta osaltaan edennyt niiden toteuttamisessa. Nuorisoasiainkeskus esittää myös harkittavaksi voitaisiinko kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksien kirjoa laajentaa vieläkin rohkeammin. Demokratia-ryhmä esittää toimenpiteitä, joilla voitaisiin vahvistaa alueellista demokratiaa, eräitä suoran demokratian muotoja, lisätä valmistelun avoimuutta sekä vahvistaa edustuksellisen demokratian toimintaedellytyksiä. Helsingissä avoimella demokratialla olisi vielä laajentumispotentiaalia neuvottelevan demokratian suuntaan siten kuin suoraa demokratiaa koskevassa kappaleessa edellä todettiin. Toiseksi, viimeaikaisessa tieteellisessä keskustelussa demokratiasta on pohdittu sitä minkälainen malli soveltuisi parhaiten yhteiskuntaan, jota leimaa ennalta-arvaamattomuus, monimuotoisuus ja jyrkät sisäiset jännitteet. On esitetty, että maailman monimuotoistuminen ja siihen sisältyvät jännitteet ovat välttämättömyyksiä, joita ei ole järkevää pakottaa edustuksellisen demokratian konsensusprosesseihin. Tärkeämpää on niiden esiintuominen ja keskustelutilan luominen. Robert Gloverin (Of Virtues and Values. Annual Meeting of the American Political Science Association September 1-4, 2011) mukaan edustuksellisen demokratian korostaman rationaalisen harkinnan lisäksi demokratiassa on kyse tunteista, intohimosta ja monimuotoisista vaikuttamisen tavoista. Tästä ajattelutavasta käytetään termiä 'moni-ilmeinen demokratia' ('agonistinen pluralismi') eikä sitä kannata jättää huomioimatta, kun lähdetään toteuttamaan Demokratia-ryhmän esittämää hallinnon vuoropuhelua asukkaiden kanssa.

Nuorisosiainkeskus toivoo, että Helsingin nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruuti otettaisiin huomioon tiennäyttäjän ja pilottihankkeena Demokratia-ryhmän tavoitteita toteutettaessa – ennen kaikkea siinä miten kansalaisia voidaan aktivoida ottamaan kantaa ja toimimaan sekä käymään vuoropuhelua kaupungin henkilöstön ja poliittisten päätöksentekijöiden kanssa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Toivonen

Lisätiedot

Lauri Siurala, nuorisotoimenjohtaja, puhelin: 310 89045
lasse.siurala(a)hel.fi

[Hallintojohtaja 29.2.2012](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Hallintokeskus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kansalaisten osallistumismahdollisuuksien parantaminen ja vuorovaikutuksen lisääminen Helsingin kaupungin päätöksentekojärjestelmässä

Helsingin kaupunki ja sen eri hallintokunnat ovat vuosien varrella kehittäneet useita erilaisia kuntalain 27 §:n mukaisia osallistumisjärjestelmiä. Muutamat kaupungin osallistumisjärjestelmät ovat osoittautuneet elinvoimaisiksi. Systemaattisen kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen ja demokratian vahvistamisen kehittämisessä kannattaa mahdollisuuksien mukaan hyödyntää näitä järjestelmiä ja niistä saatuja kokemuksia. Monet osallistumishankkeet ovat kuitenkin jääneet tilapäisiksi ja usein muusta toiminnasta verraten irrallisiksi ratkaisuiksi.

Hyvä esimerkki onnistuneista osallistumishankkeista on ollut ylipormestarin asukasilojen järjestäminen eri kaupunginosissa, joka 1970-luvun puolivälistä lähtien on kuulunut hallintokeskuksen viestinnän (ent. kaupunginkanslian tiedotustoimisto) tehtäviin. Ylipormestarin asukasillat ovat osoittautuneet toimivaksi konseptiksi, ja niitä järjestetään edelleen säännöllisesti neljä kertaa vuodessa. Yleisöpohjaa on ollut mahdollista laajentaa verkkotelevisiopalvelun avulla, sillä asukasillat ovat nähtävissä kaupungin Helsinki-kanava -sivustolla ja Stadi.tv-kaapelitelevisiokanavalla suorina lähetyksinä ja tallenteina. Palvelua ollaan kehittämässä myös vuorovaikutteisten verkkopalvelusovellusten avulla.

Demokratia-ryhmän loppuraportissa on paljon aineksia kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen ja demokratian vahvistamiseen Helsingissä. Raporttiin sisältyy lukuisia ehdotuksia, joiden pohjalta

kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä ja demokratian vahvistamista voidaan kehittää Helsingin kaupungin hallinnossa.

Osallistumisen ja demokratian kehittäminen kannattaa Helsingissä mieluiten toteuttaa systemaattisena kaupunkilaisten osallistumisen ja vaikuttamisen kehittämisohjelmalla, jonka avulla kansalaisosallistuminen voidaan rakentaa toimivaksi ja samalla pysyväksi osaksi Helsingin kaupungin päätöksentekojärjestelmää.

Ensimmäisen vaiheen tavoitteena Helsingin osallistumisen ja vaikuttamisen kehittämisohjelmassa tulisi olla ainakin merkittävimpien kaupungin toimielimissä päätettäväksi tulevien hankkeiden saattaminen esimerkiksi aluefoorumien ja verkko-osallistumisen avulla kaupunkilaisten arvioitaviksi sekä kaupunkilaisten mielipiteiden kuuleminen olennaisena osana valmistelutyötä. Esimerkiksi kaupunkisuunnittelussa tällainen kuuleminen on jo pitkään ollut lakisääteistä. Saatuja myönteisiä kokemuksia hyväksi käyttäen asukaskuulemista voitaisiin laajentaa myös sellaisille toimialoille, joilla ei vielä ole tähän velvoittavaa lainsäädäntöä.

Kaupunkilaisten kuuleminen osana päätösten valmistelua tulisi toteuttaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jotta sen yhteydessä kerätyt mielipiteet ja kannanotot voidaan ottaa valmistelutyössä täysipainoisesti huomioon. Kaupungin hallinnon toimivuuden kannalta kaupunkilaisten riittävän aikainen osallistuminen ja kuuleminen valmisteluvaiheessa saattaa parhaimmillaan vähentää painetta muutoksenhaun käyttöön, kun asukkaiden näkökohdat saadaan tietoon ja voidaan ottaa huomioon jo valmistelutyön aikana.

Hallintokeskuksen mielestä Demokratia-ryhmän toimenpide-ehdotukset 2 (alueellisen osallistumisen parantaminen) ja 4 (verkkopalvelujen, vuorovaikutuksen sekä valmistelun avoimuuden kehittäminen) on syytä käsitellä yhtenä kokonaisuutena, koska nämä toimenpiteet täydentävät toisiaan ja muodostavat tulevaisuudessa keskeisen välineen kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja demokratian vahvistamiseksi Helsingissä. Kun kaupungin päätöksenteon valmisteluun voi vaikuttaa joko aluefoorumi-tyyppisen toiminnan tai verkko-osallistumisen tai näiden molempien kautta, tämä osaltaan madaltaa osallistumisen ja vaikuttamisen kynnyksiä ja mahdollistaa osallistumisen sekä eri asukasryhmille että erilaisten vaikuttamiskanavien kautta.

Demokratia-hankkeiden organisointi kaupungin hallinnossa

Erilaisten osallistumisen ja vaikuttamisen hankkeita on toteutettu kaupungin hallinnossa pääosin hajautetusti niin, että yksittäiset hallintokunnat ovat käynnistäneet omalla toimialallaan omia demokratiahankkeitaan. Näin on voitu toteuttaa suuri määrä erilaisia

kokeiluja, jotka parhaimmillaan ovat muodostuneet pysyviksi käytännöiksi päätöksenteon valmistelussa. Ongelmaksi on kuitenkin jäänyt yksittäisten demokratiahankkeiden koordinoimattomuus ja hajanainen kokonaiskuva.

Helsingin kaupungin hallinnossa vastuu kaupungin asukkaiden osallistumisesta ja vaikuttamisesta on perinteisesti kuulunut päätöksiä valmisteleville hallintokunnille. Yhtenäisiä osallistumista, kaupunkilaisten kuulemista tai vaikuttamista koskevia linjauksia kaupungilla ei ole aiemmin ollut kovinkaan konkreettisella tasolla. Osallistumisen ja vaikuttamisen kehittämisohjelman yhteydessä on perusteltua täsmentää kaupunkitason vastuut vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen ja demokratian vahvistamisen osalta.

Hallintokeskuksen johtosäännön (1 §) mukaan "hallintokeskuksen tehtävänä on toimia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajiston yleisenä valmistelu- ja toimeenpano- viranomaisena, avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajistoa näiden johtaessa ja valvoessa kaupungin hallintoa." Tämän toimialamääräyksen mukaisesti keskitetty vastuu kaupunkilaisten osallistumisen ja vaikuttamisen kehittämisestä kuuluu hallintokeskuksen toimialaan. Täten demokratian ja osallistumisen kehittämisen koordinoivastuu sekä toteutusvastuu keskitettyjen palvelujen osalta kuuluu luontevasti hallintokeskukselle.

Tampereen kaupungilla, jossa sekä alueellista osallistumista että verkko-osallistumista on kehitetty usean vuoden ajan, on keskushallinnon osana oma kuntademokratiaryhmä (<http://www.tampere.fi/hallintojatalous/organisaatio/konsernihallinto/hallintojohenkilosto/viestintayksikko/kuntademokratia.html>). Tampereen mallissa asukkaat voivat kertoa mielipiteensä valmisteilla olevista asioista verkkopalveluna toimivassa Valma-valmistelufoorumissa, osallistua valtuuston ja pormestarin asukasiltoihin sekä osallistua asuinalueensa alueellisen vaikuttamisen Alvari-työryhmään. Onnistuneen alueellisen vaikuttamisen ja verkko-osallistumisen vähimmäisedellytyksenä on hankkeita koordinoivan toimintayksikön olemassa kaupungin keskushallinnossa. Tampereen kuntademokratiaryhmässä työskentelee seitsemän henkilöä. Vuoden 2012 alusta lukien ryhmä toimii osana kaupungin keskushallinnon viestintäyksikköä.

Hallintokeskus katsoo, että Helsingin kaupungin osallistumisen ja vaikuttamisen kehittämisohjelman käynnistäminen edellyttää, että kaupungin demokratiahankkeiden koordinointi sekä luotavien osallistumisen ja vaikuttamisen rakenteiden kehittäminen ja ylläpito edellyttää Tampereen esimerkin mukaisen pienehkön keskushallinnon

toimintayksikön perustamista myös Helsinkiin esimerkiksi vuoden 2013 talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Alkuvaiheessa tällaisen ryhmän vahvuus voisi olla 4–5 henkilöä. Tämä mahdollistaisi alueellisen osallistumisen kokeilun toteuttamisen Helsingin kokoisessa kaupungissa. Yhteistyössä hallintokeskuksen viestinnän ja talous- ja suunnittelukeskuksen tietotekniikkaosaston kanssa olisi mahdollista käynnistää myös osallistumisen verkkopalvelujen kehittäminen. Hallintokeskuksen organisaatiossa uuden demokratiaryhmän tms. luonteva sijoituspaikka olisi hallinto-osaston päätösvalmisteluyksikkö.

Tampereella kullakin aluetyöryhmällä on keskushallinnon kuntademokratiaryhmässä oma vastuuhenkilönsä. Lisäksi osallistumisen verkkopalveluilla on omat vastuuhenkilönsä.

Osallistumisen ja demokratian kehittämisessä on syytä jo alkuvaiheessa ottaa kantaa, kuinka laajaksi mahdollinen keskushallinnon demokratiaryhmä tai -yksikkö kannattaa rakentaa. Tähän saakka osallistumismahdollisuuksia on Helsingin kaupungin hallinnossa kehitetty sekä keskushallinnon että eri toimialojen hallintokuntien työnä niiden varsinaisten tehtävien ohella. Systemaattista ja pysyvää osallistumisen ja demokratian kehittämisen järjestelmää ei ole mahdollista luoda määräaikaisena projektityönä. Hankkeen onnistumisen kannalta avainasemassa on jo alusta lähtien varmistettu pysyvyys ja jatkuvuus.

Helsingissä tärkeä voimavara kaupungin osallistumisen ja demokratian kehittämisessä on yhteistyö kansalaisyhteiskunnan toimijoiden, kuten kaupunginosayhdistysten kanssa. Alueellisen vaikuttamisen aluefoorumien tms. määrää arvioitaessa Helsingin kokoisessa kaupungissa pitää ottaa huomioon asukaslähtöisyys ja kaupunkilaisten mahdollisuus päästä vaikuttamaan omaa asuinympäristöään koskevien ratkaisujen valmisteluun. Toisaalta järjestelmän toimintakyky, eli tällaisten osallistumisen aluefoorumien tulee olla kooltaan riittävän suuria, jotta niiden kautta kerättyjen mielipiteiden ottaminen huomioon päätösten valmistelussa myös käytännössä onnistuu. Helsingissä mahdollinen aluefoorumien lukumäärä olisi hallintokeskuksen käsityksen mukaan suunnilleen kaupungin suurpiiriin mukainen, eli 7–8 aluefoorumia.

Hallintokeskuksen kannanotot Demokratia-ryhmän toimenpide-ehdotuksista

Toimenpide 1: Laaditaan selvitys osallistuvan budjetoinnin toteutusmahdollisuuksista Helsingissä. Selvityksen pohjalta valmistellaan esitys osallistuvan budjetoinnin kokeilusta.

Selvityksen laatiminen on perusteltua. Ylipormestarin oppilaskuntapäivät (osa Ruuti-hanketta, ent. Hesän Nuorten ääni) on ollut osallistuvan budjetoinnin ideoita nuorison keskuudessa

hyödyntävä hanke Helsingissä, jota on toteutettu jo vuodesta 1998. Siitä kerätyt kokemukset ovat hyvä pohja osallistuvan budjetoinnin laajemmallekin kehittämiselle kaupungissa.

Osallistuva budjetointi kannattaa toteutuessaan kytkeä toimenpiteisiin 2 (alueellinen osallistuminen) ja 4 (vuorovaikutus verkkopalvelujen avulla).

Toimenpide 2: Laaditaan selvitys alueellisen osallistumisen parantamisen mahdollisuuksista Helsingissä. Selvityksen pohjalta valmistellaan vaihtoehtoisia esityksiä alueellisen osallistumisen hankkeista.

Tampereen Alvari-järjestelmä eli vuorovaikutuskanava asukkaiden ja kaupungin välillä (<http://www.tampere.fi/tampereinfo/osallistuminen/vaikuttamiskanavat/alvari.html>) tarjoaa hyvän pohjan alueellisen osallistumisen kehittämiseksi myös Helsingissä kuitenkin niin, että Alvari-järjestelmän kokemuksia kehitetään edelleen Helsingin oloihin soveltuvaksi osallistumisjärjestelmäksi.

Tampereella Alue-Alvarit (<http://www.tampere.fi/tampereinfo/osallistuminen/vaikuttamiskanavat/alvari.html>) ovat olleet asukkaista ja yhdistysten tai järjestöjen edustajista koottavia alueellisia työryhmiä, jotka kaupunginhallitus nimeää. Lisäksi Tampereella toimii suljettuna Facebook-ryhmänä keskikaupungin Facebook-Alvari. Alvari-järjestelmän alueellista vaikuttamista täydentää verkkopalveluna toimiva Valma-valmistelufoorumi (<http://valma.tampere.fi/>), jonka kautta asukkaat voivat esittää mielipiteensä Tampereen kaupungin käsittelyssä olevista asioista. Tavoitteena on ollut taata kuntalaisille mahdollisuus vaikuttaa käsiteltäviin asioihin koko valmistelutyön ajan.

Helsingissä Tampereen Alvari-mallia edelleen soveltava ratkaisu voisi olla Helsingin kaupunginosayhdistykset (Helka) ry:n varsin hyvin toimivaan jäsenjärjestöpohjaan perustuva malli, jossa alueellisen vaikuttamisen mahdollistavat kaupungin aluefoorumit perustettaisiin esimerkiksi Helkan järjestökartan pohjana olevan kaupungin suurpiiriin mukaisesti. Hallintokeskuksen mielestä tällaisia aluefoorumeita voisi suurpiiriin perusteella olla seitsemän siten, että asukasmäärältään toistaiseksi pieni Östersundomin suurpiiri sisällytettäisiin Itäisen suurpiiriin aluefoorumiin.

1. Itäinen (ml. Östersundom): 105 489 asukasta
2. Läntinen: 101 807 asukasta
3. Eteläinen: 100 664 asukasta
4. Koillinen: 93 844 asukasta
5. Keskinen: 80 268 asukasta
6. Kaakkoinen: 47 028 asukasta
7. Pohjoinen: 41 221 asukasta

Näiden aluefoorumien toiminta voisi keskeisiltä osiltaan perustua Helsingissä pääosin varsin hyvin toimivien ja vahvasti kansalaisyhteiskuntaa edustavien kaupunginosayhdistysten varaan. Jatkovalmistelussa aluefoorumien jäsenyysperusteet on tietenkin vielä täsmennettävä.

Kuva: Helsingin suurpiirit, peruspiirit ja osa-alueet (lähde: http://fi.wikipedia.org/wiki/Tiedosto:Helsinki_subdivisions-fi.svg)

Aluefoorumien tehtävät voidaan Helsingissä esim. Tampereen Alvarijärjestelmää mukailien määritellä seuraaviksi:

- ottaa kantaa valmistelussa ja suunnitteilla oleviin asioihin ja esittää niihin näkemyksensä,
- osallistua kaupungin talousarvion ja strategian laadintaan (osallistuva budjetoinnin väline),
- tehdä aloitteita tärkeinä pitämistään asioista ja viedä niitä kaupungin käsittelyyn
- toimia tiedon välittäjänä alueensa asukkaille asioista
- vaikuttaa alueen palvelujen kehittämiseen ja asuin ympäristön suunnitteluun, jotta asukkaiden näkemykset ja paikallinen tieto saadaan asioiden valmistelun ja päätöksenteon tueksi.

Toimenpide 3: Tehdään toimintamalli kansanäänestysten käyttöön ottamiseksi Helsingissä.

Kuntalain 30 ja 31 § sisältävät säännökset kunnallisista kansanäänestyksistä. Kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä on puolestaan säädetty laissa 656/1990.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan kunnallinen kansanäänestys voi olla vain neuvoa-antava. Sitovan kansanäänestyksen on katsottu olevan ristiriidassa edustuksellisen demokratian kanssa ja lisäksi siihen on katsottu liittyvän tulkintaongelmia esimerkiksi olosuhteiden muuttumisen vuoksi. Kansanäänestyksen toimeenpanosta ja äänestysvaihtoehdoista päättää aina valtuusto.

Neuvoa-antava kansanäänestys on käyttökelpoinen erityisesti tilanteissa, joissa äänestyksen kohteena oleva kysymys voidaan muotoilla niin, että vaihtoehtoja on kaksi. Vain tällä tavoin voidaan varmistaa, että eniten ääniä saanut vaihtoehto edustaa samalla myös kansanäänestykseen osallistuneiden kuntalaisten enemmistön mielipidettä.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan kunnallista kansanäänestystä ei saa järjestää valtiollisten tai kunnallisten vaalien yhteydessä. Lain esitöissä tätä ratkaisua on perusteltu sillä, että äänestysviranomaisilla on vaalien aikaan muita tehtäviä ja kansanäänestyksen järjestäminen samaan aikaan saattaisi vaarantaa vaalien häiriöttömän kulun, samoin kuin johtaa kansanäänestyksen aiheen muodostumisen korostetuksi kunnallisvaaliteemaksi. Valtiollisten vaalien (tai valtiollisen kansanäänestyksen) yhteyteen kunnallisen kansanäänestyksen ei ole katsottu kuuluvan sen paikallisen luonteen vuoksi. Jos Helsingin kaupunginhallitus tekee lainsäädäntöaloitteen tätä säännöstä koskevaksi muutokseksi, aloitteessa on syytä kuvata, millä tavoin edellä mainitut ongelmallisiksi arvioidut seikat voitaisiin ratkaista.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan kunnallista kansanäänestystä koskevan aloitteen tekijöiden on omakätisesti allekirjoitettava aloite. Siksi lainsäädäntö ei nykyisellään mahdollista sähköistä aloitemenettelyä. Lainsäädäntö on kuitenkin peräisin 1990-luvun alkupuolelta; nykyiset mahdollisuudet sähköiseen tunnistautumiseen lienevät sillä tasolla, että lakia voidaan niin haluttaessa muuttaa myös siten, että kansanäänestysaloitteen tekeminen sähköisesti on mahdollista.

Toimenpide 4: Kehitetään verkkopalveluja ja lisätään vuorovaikutusta sekä valmistelun avoimuutta, jotta kaupungin tuottama asiakirja- ja muu tietoaineisto on helposti ja esteettömästi kaupunkilaisten avoimesti käytettävissä ja hyödynnettävissä.

Helsingin kaupungin uuden osallistumisen ja vaikuttamisen kehittämisohjelman keskeinen tavoite tulee olla kaupungin toimielinten päätösasiakirja-aineiston saattaminen olennaisesti entistä paremmin kaupungin asukkaiden tutustuttavaksi jo asioiden valmisteluvaiheessa, asiakirjatiedon löydettävyyden parantaminen sekä mahdollisuus seurata kaupungin päätöksentekoa verkkopalvelun avulla. Asiakirjojen nykyistä paremman saatavuuden ja löydettävyyden lisäksi verkko-osallistumista tulee kehittää uuden vuorovaikutteisen verkkopohjaisen osallistumisjärjestelmän avulla.

Helsingin kaupungin päätösasiakirjat ovat olleet verkossa luettavissa jo toistakymmentä vuotta. Esityslistojen ja pöytäkirjojen lisäksi päätösasiakirjojen verkkojulkaisut sisältävät nykyään myös suurimman osa liiteaineistoa.

Tähän saakka kaupungin asiakirja- ja muu tietoaineisto ei kuitenkaan ole ollut verkossa erityisen helposti ja esteettömästi saatavissa. Henkilötietolain tietosuojamääräysten takia kaikki kahta vuotta vanhemmat päätösasiakirjat on (harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta) tähän asti jouduttu poistamaan kaupungin toimielinten verkkosivuilta niihin sisältyvien henkilötietojen takia, koska kaupungin toimielinten (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, lauta- ja johtokunnat) päätösasiakirjat aika ajoin sisältävät sellaisia henkilötietoja, jotka tietosuojavaltuutetun kannan mukaisesti on tullut poistaa verkosta asian tiedottamisen edellyttämän määräajan jälkeen. Tämä on vaikeuttanut merkittävästi varsinkin yli kaksi vuotta kestävien päätösprosessien seuraamista kaupungin verkkosivuilta.

Kun kaupungin päätösvalmistelussa ja päätöksenteossa siirryttiin heinäkuusta 2011 lähtien uuteen sähköiseen Ahjo-asianhallintajärjestelmään, sen yhteydessä asiakirjatuotannossa otettiin käyttöön henkilötietojen automaattisen poiston määräajan jälkeen mahdollistava järjestelmä. Jatkossa ei siten enää ole estettä päätöstiedottamisen avoimuuden parantamiselle.

Ahjo-järjestelmästä voidaan myös tuottaa päätösvalmistelua ja päätöksentekoa koskevaa tieto-aineistoa paitsi kaupungin omiin sovelluksiin myös ulkopuolisten tuottamiin sovelluksiin avoimena Open Data -tietona. Helsingin kaupungin tietokeskuksen ja Forum Virium Helsingin ylläpitämä ja Espoon, Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien sekä Sitran ja valtiovarainministeriön rahoittama Helsinki Region Infoshare -hanke (<http://www.hri.fi>) on erinomainen työkalu tällaisen avoimen päätöksentekotiedon sovellusten kehittämisessä.

Hallintokeskuksen viestintä on parhaillaan yhteistyössä talous- ja suunnittelukeskuksen tietotekniikkaosaston kanssa uudistamassa kaupungin hel.fi-verkkoportaalia ja myös sen päätöksentekosivustoa.

Ahjo-asianhallintajärjestelmän uusien ominaisuuksien myötä kaupungin päätöksenteon seuraamista voidaan verkkosivuilla jatkossa olennaisesti parantaa ja helpottaa. Jo nyt kaupungin Helsinki-kanava - verkkovideoportaalin (www.helsinkikanava.fi) kaupunginvaltuuston kokouslähetyksissä palvelun käyttäjien saatavilla on lähes kaikki ajateltavissa oleva valtuuston kokoukseen liittyvä tieto (verkkovideolähetyksen lisäksi asiakirjat, läsnäolotiedot, pidetyt ja tulevat puheenvuorot, puheenvuorojen kestoajat, äänestystulokset ja äänestyskartat, tiedot asioiden käsittelystä sekä tehdyistä päätöksistä jne.) lähes reaaliaikaisena. Helsinki-kanavalta saatava kokoustieto on jo nyt suurelta osin saatavissa Open Data -tyyppisenä käyttäjien omissa sovelluksissa hyödynnettävänä tietona.

Verkossa tapahtuvan asukkaiden kuulemisen ja osallistumisen parantaminen voisi ainakin alkuvaiheessa tapahtua Tampereella jo vuosien ajan käytössä olleen Valma-valmistelufoorumi -tyyppisen sovelluksen avulla. Tämä olisi parhaassa tapauksessa otettavissa käyttöön suhteellisen nopealla aikataululla ilman aikaa vievää uuden verkko-osallistumissovelluksen rakentamista, vaikka sellaisenaan Tampereen jo useampia vuosia vanha ohjelmistosovellus ei olekaan siirrettävissä Helsinkiin. Uuden verkko-osallistumissovelluksen rakentaminen ja ylläpito olisi hallintokeskukseen sijoitettavan kaupungin keskushallinnon demokratiaryhmän keskeinen tehtävä alueellisen vaikuttamisen mallien kehittämisen rinnalla.

Toimenpide 5: Kaupunki tuottaa verkossa ja myös paperiversiona saatavilla olevan kansalaisten osallistumisen ja vaikuttamisen oppaan. Oppaasta tehdään kerran vuodessa uudistuva versio sekä wiki-alueella jatkuvan keskustelun kautta uudistuva versio.

Helsingin kaupungin kansalaisten osallistumisen ja vaikuttamisen opas on perusteltua tehdä painetussa muodossa, kun kaupungin osallistumisen ja vaikuttamisen perusratkaisuista on tehty päätökset ja toiminta on käynnistynyt. Hallintokeskuksen viestintä uudistaa osana hel.fi-portaalin uudistustyötä myös kansalaisvaikuttamisen ohjeet ja opastuksen verkkosivuilla. Tämä ohjeistus tuotetaan myös tulostettavassa muodossa, jolloin siitä on helposti saatavilla tulosteet aina ajantasaisessa muodossa. Verkkosivujen ohella kaupungin osallistumisen ja vaikuttamisen vaihtoehdoista tiedotetaan myös kaupungin jokaiseen talouteen jaettavassa Helsinki-Info -lehdessä, ja myös toimenpide-ehdotukseen sisältyvä opas voidaan aikanaan julkaista lehden liitteenä.

Toimenpide 6: Laaditaan selvitys koulujen sähköisten palveluiden tarjoamista vaikutusmahdollisuuksista koulutyöskentelyssä.

06.03.2012

Kaupungin päätöksentekosivusto

http://www.hel.fi/hki/helsinki/fi/P__t_ksenteko+ja+hallinto/P__t_ksenteko sekä Helsinki-kanava -verkkovideosivusto (<http://www.helsinkikanava.fi/>) ovat toimiva opetusväline varsinkin yhteiskuntatiedon opetuksessa. Jo nykyään Helsinki-kanavalla säännöllisesti esitettävät Ylipormestarin oppilaskuntapäivät (ent. Nuorten ääni) tukevat tätä pyrkimystä.

Toimenpide 9: Laaditaan selvitys poliittisen johdon ja virkamiesjohdon työnjaon uudistamisesta. Tavoitteena on mm. vahvistaa kaupunginvaltuuston roolia kaupungin kehittämisessä ja johtamisessa.

Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain 13 §:n mukaan kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Säännöksessä on lueteltu asiat, jotka kuuluvat valtuuston päätösvaltaan. Kaupungin hallinnosta vastaa lain 23 §:n nojalla kaupunginhallitus ja johtamisesta lain 24 §:n nojalla kaupunginjohtaja tai pormestari.

Kaupungin eri viranomaisten toiminnasta ja niiden välisestä toimivallan jaosta määrätään kaupunginvaltuuston hyväksymissä johtosäännöissä. Luottamushenkilöjohdon ja viranhaltijajohdon työnjaon uudistaminen tapahtuu siten tarkoituksenmukaisesti johtosääntöjä tarpeen mukaan muuttamalla, ottaen kuitenkin huomioon, ettei johtosäännöllä voida poiketa kuntalaissa nimenomaisesti eri toimielin- ja viranhaltijatasoille säädetyistä tehtävistä. Samoin on huomattava, etteivät kunnan johtavat viranhaltijat voi kuntalain 34 ja 35 §:n vaalikelpoisuussäätelyn johdosta olla samalla luottamushenkilöasemassa.

Toimenpide 10: Toimenpiteiden etenemisestä raportoidaan kaupunginhallitukselle 30.4.2012 mennessä. Kaupunginhallitus päättää tämän pohjalta jatkovalmistelusta ja seurannasta. Demokratia-ryhmä esittää, että kaupunginhallitus vie toimenpidesuunnitelman kaupunginvaltuuston lähetekeskusteluun. Demokratia-ryhmä esittää, että kaupunginhallitus valmistelee toimenpiteet, joilla kaupunkilaiset voivat osallistua mahdollisimman laajasti ja aktiivisesti demokratiaprosessin jatkotyöhön.

Hallintokeskus tukee ajatusta kansalaiskeskustelusta demokratiaprosessin yhteydessä. Tällaisessa keskustelussa on mahdollista soveltaa esimerkiksi vuonna 2010 toteutetun varsin onnistuneen palveluverkkokokulemisen myönteisiä kokemuksia (ks. <http://palveluverkko.hel.fi>).

Lisätiedot

Teppo Tiina, päätösvalmisteluyksikön päällikkö, puhelin: 310 36018
[tiina.teppo\(a\)hel.fi](mailto:tiina.teppo(a)hel.fi)

[Henkilöstöjohtaja 29.2.2012](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Henkilöstökeskus toteaa, että demokratia-ryhmän loppuraportti sisältää hyviä ehdotuksia kansalaisten osallistumisen ja vaikuttamisen parantamiseksi. Toimenpide-ehdotuksissa otetaan huomioon henkilöstökeskuksen toimialan kannalta keskeiset maahanmuuttajia koskevat näkökulmat.

Henkilöstökeskus katsoo, että kaikkien virastojen ja liikelaitosten tulee olla mukana rasmin vastaisessa työssä, joka suuntautuu sekä kaupungin asukkaisiin ja heille tarjottaviin palveluihin että kaupungin henkilöstöpolitiikkaan. Selkeä ”nollatoleranssi rasismia kohtaan” on lähtökohtana myös kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelmaa uudistettaessa.

Kaupungin johtamisjärjestelmän uudistaminen koskettanee myös kaupungin sisäisiä toimintatapoja ja johtamista. Kehittämistyössä tulee kiinnittää huomiota hyvään muutostilanteiden henkilöstöjohtamiseen ja ottaa kaupungin hyvät yhteistoimintarakenteet ja käytännöt huomioon.

Lisätiedot

Pohjaniemi Marju, osastopäällikkö, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi

[Yleisten töiden lautakunta 28.02.2012 § 103](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisten töiden lautakunnan toimialaa koskevat esitykset

Kaupunginhallituksen päätös demokratia-ryhmän esitysten pohjalta käynnistyvistä jatkotoimenpiteistä sisälsi kuuden selvityksen ja suunnitelman laatimisen, joista yleisten töiden lautakunnan toimialaa koskevat:

- osallistuva budjetointi
- alueellisen osallistumisen kokeilu
- hallintokuntien verkkopalveluhankkeet ja -suunnitelmat asukasosallistumista tukevan kehittämissuunnitelman laatimisen perustaksi

Osallistuva budjetointi

Selvityksen laatiminen osallistuvan budjetoinnin toteutusmahdollisuuksista on välttämätöntä. Selvityksen laatiminen ja sen pohjalta valmisteltava esitys osallistuvan budjetoinnin kokeilusta kuuluu luontevasti talous- ja suunnittelukeskuksen toimialaan.

Osallistuvan budjetoinnin tavoitteet, sisällöt ja toimintamuodot tulee arvioida huolellisesti. Suurimmat mahdollisuudet lienevät strategisten tavoitteiden selkiinnyttämisessä ja priorisoinnissa.

Osallistuvan budjetoinnin toteutusmahdollisuuksien arvioinnissa tulee ottaa huomioon mm. seuraavia näkökohtia:

- strategiset linjaukset ja painopisteet yleisten alueiden investoinneissa ja käyttötaloudessa tehdään kaupunginhallituksen budjettiraamin (=kaupungin talouden reaaliuite) rajoissa
- edustuksellisuuden tasapainoisuus
- laadinnan aikataulujen yhteensovittaminen talouden suunnittelun vuosikellon kanssa
- budjettivalmistelun henkilöresurssien rajallisuus
- riski osallistuvien turhautumisesta, todelliset paikallisen tason vaikuttamismahdollisuudet
- nurkkakuntaisuuden riskit (NIMBY -ilmiö)

Alueellinen osallistuminen

Alueellisen osallistumisen kehittäminen kytkeytyy rakennusviraston toiminnassa yleisten alueiden aluesuunnitelmien laadintaan. Rakennusvirasto on laatinut yleisten alueiden aluesuunnitelmia vuorovaikutteisesti vuodesta 1998 alkaen. Lisäksi laajasta osallistamisprosessista on kokemusta katu- ja puistosuunnitelmien erityiskohteista kuten Tapaninkylän alueellinen katusuunnitelma ja Pihlajamäen nuorisopuisto.

Rakennusvirastossa on kehitetty vuorovaikutusmenettelyjä aktiivisesti. Rakennusvirasto on kokenut hyväksi toimintatavaksi aluesuunnitelmien yhteydessä toteutettavista kyselyistä tiedottamisen laajasti jakeluna jokaiseen kotiin ja kaupungin yhteisen sähköisen kyselyalustan (=Kerro kartalla) käytön. Seuraavaksi rakennusvirasto tulee kokeilemaan sosiaalista mediaa osana aluesuunnittelun vuorovaikutusta ja tiedotusta. Tällä hetkellä nuorten mukaan saaminen ja yhteistyö koulujen kanssa toimivat ja mm. nuorisoasiainkeskuksen Ruuti-kanava on hyvä lisä vuorovaikutuksessa. Sen sijaan maahanmuuttajien tavoittaminen on yrityksistä huolimatta ollut vähäistä. Rakennusviraston yleisten alueiden aluesuunnitelman laadintaprosessin osana on ollut yhteistyön tekeminen myös eri hallintokuntien kanssa.

Rakennusvirasto on tehnyt aktiivista asukasyhteistyötä myös järjestämällä vuosittain kevätsiivoustalkoita ja ottamalla käyttöön vapaaehtoistyön toimintamallin. Vapaaehtoistyössä on mukana tällä hetkellä noin 350 puistokummiä. Vapaaehtoistyö tuo uusia mahdollisuuksia lisätä asukkaiden osallistumista.

Yleisten töiden lautakunta pitää tärkeänä selvityksen laatimista alueellisen osallistumisen kokeilusta ja pilottisuunnitelmasta. Selvityksen pohjalta kaupunginhallituksen tulee päättää missä toiminnoissa ja millä alueilla alueellisen osallistumisen mallia pilotoidaan. Raportissa on esitetty harkittavaksi seuraavia toimialoja: ympäristö, nuorisotoimi, sosiaalivirasto, opetustoimi ja rakennustoimi. Alueellisen osallistumisen toimialat tulee arvioida asukkaiden palveluverkoston ja hallintokuntien välisten yhteistyöprosessien näkökulmasta. Raportissa tuodaan nykyisinä käytäntöinä ja hankkeina esille vain rakennusviraston aluesuunnittelu ja eri virastojen ja kansalaisjärjestöjen koordinoimat aluefoorumit. Esimerkiksi kaupunkisuunnitteluviraston ja liikuntaviraston toimintaan liittyy alueellisen osallistumisen näkökulmia. Vaikka kaavoitusprosessin ja katusuunnitelmaprosessin pelisäännöt tulevat maankäyttö- ja rakennuslaista, kumpaakin voitaneen laajentaa, mikäli aikataulu- ja henkilöresurssit antavat myöten. Lisäksi esimerkiksi kaupunkiympäristön yleiset alueet ja eri hallintokuntien käytössä olevat julkiset rakennukset muodostavat saavutettavuuden ja esteettömyyden kannalta asukkaiden arkeen vaikuttavan kokonaisuuden.

Alueellisen osallistumisen kehittäminen on tärkeä, mutta haasteellinen asia ja siinä tulisi edetä askeleittain. Tällä hetkellä eri hallintokuntien toimintakulttuurit ja toimintatavat ovat erilaisia. Alueellisen osallistumisen kehittäminen vaatii sektorirajat ylittävän suunnitteluprosessin, suunnitelmamallin, vuorovaikutuskeinojen sekä suunnitelman hyväksymiseen liittyvän päätöksenteon uudelleen arviointia ja kehittämistä. Lisäksi uusi toimintatapa vaatii henkilöresursseja ja osaamisen kehittämistä. Asukkaiden osallistuminen ajoittuu vapaa-aikaan. On myös tarpeen arvioida asukkaiden näkökulmasta osallistumismahdollisuutta ja ajankäyttöä, kun valitaan toimintatapoja nykyistä laajempaan osallistumiseen.

Alueellista osallistumista koskevan menetelmäsuunnitelman valmistelu kaupunginhallituksen käsittelyyn on mahdollista. Pilottien määrä tulee kuitenkin rajata enintään kolmeen alueeseen, jotka edustavat koko kaupungin olosuhteita mahdollisimman hyvin. Valmistelussa on arvioitava uusien menettelytapojen kustannusvaikutukset, uuden toimintatavan valmistelijaresurssitarpeet sekä toimintatavasta mahdollisesti aiheutuvat toimeenpanon aikatauluviiveet. Kustannusvaikutukset tulisi kytkeä vuoden 2013 talousarvion valmisteluun. Rakennusviraston aluesuunnitelmien osalta pilotit tulee

valita kohteista, joita ei vielä ole käynnistetty. Pilottien aikataulu on kytköksissä myös osallistuvan budjetoinnin toteuttamismahdollisuuksien selvittämiseen.

Jos asukasvaikuttamisen vahvistamiseksi sektorirajat ylittävän osallistuvan suunnittelun tiellä edetään, pilottikohteiden suunnittelu yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa edellyttää nykyisten rakennusviraston aluesuunnitelmien aluerajausten yhteensovittamista muiden hallintokuntien rajausten kanssa. Uusi toimintatapa sektorirajat ylittävinä kokonaisuuksina tulisi vaikuttamaan myös aluesuunnitelmien sisältöön. Yhtenä vaihtoehtona voisi olla ratkaisu, jossa rakennusviraston yleisten alueiden aluesuunnitelmasta muokataan tässä yhteydessä toimintojen sektorirajat ylittävä palveluverkon ja palvelutason kehittämiselvitys, jonka laatimisessa ovat myös muut hallintokunnat mukana.

Aluesuunnitelmiin verrattuna katu- ja puistosuunnitelmien hankekohtainen vuorovaikutusprosessi on paikallisempi ja yhteistyöhallintokuntien määrä on vähäisempi. Rakennusvirasto vastaa jatkossakin katu- ja puistosuunnitelmien kansalaisyhteistyöstä.

Verkkopalvelujen kehittäminen

Verkkopalvelujen kehittäminen on kannatettavaa ja se vaatii talous- ja suunnittelukeskuksen tietotekniikkaosaston vahvaa koordinoitua ja kaupunkitasoisten ratkaisujen kehittämistyötä. Kokonaisvaltaista verkkopalvelujen kehittämistä ja asukasosallistumista tukevien kaupunkitasoisten ratkaisujen kehitystyötä tulee kiirehtiä.

Asukkaille suunnatuissa verkkopalveluissa rakennusvirasto hyödyntää seuraavia kaupunkitasoisten verkkopalveluita. Palvelukartassa jaetaan tietoa julkisten rakennusten esteettömyydestä, leikkipuistoista, koira-aitauksista, yleisövessoista ja viraston toimipisteistä. "Kerro kartalla" -palvelu on käytössä aluesuunnitelmien kyselyissä ja suunnitelmien kommentoinnissa sekä lumipalautteessa. Paikkatietopalvelussa (ptp.hel.fi) on esillä tietoa kaduilla ja puistoissa käynnissä olevista sekä tulevista töistä ja tapahtumista. Asiointiportaali (asiointi.hel.fi) on käytössä tapahtumaluvissa. Asiointiportaalia on tarkoitus hyödyntää jatkossa myös pysäköintivirhemaksujen oikaisuvaatimuksissa ja asukas- ja yrityspysäköintitunnusten muutoksissa. Alkamassa olevaa palauteydin-kehitystyötä rakennusvirasto tulee hyödyntämään laajasti asiakaspalvelusovelluksen jatkekehittämisessä. Lisäksi rakennusvirastolla on käytössä tekstiviestipalvelu asukkaille liukkausvaroituksen ja ajoneuvojen siirron osalta.

Verkkopalvelujen kehittäminen tulee kytkeä toimintaprosessien kokonaisvaltaiseen kehittämiseen. Pelkkä ongelmaraportointi auttaa vain yksittäisten ongelmien identifioimisessa ja esimerkiksi lumihaittoja

koskeva ”Kerro kartalla” palvelu ei palvele vielä toiminnan ohjaamisessa. Toimintaa ohjaavien prosessien kokonaisvaltainen kehittäminen vaatii toimintatapojen aktiivista ja suunnitelmallista kehittämistä. Pelkkä verkkopalvelun kehittäminen ja käyttöönotto ei riitä.

Rakennusviraston kokemuksen mukaan erillisryhmien, kuten esimerkiksi pyöräilijöiden ja joukkoliikenteen kuljettajien sähköinen kuuleminen antaa osa-alueelta kattavan palautteen. Sähköinen palautekanava täydentää hyvin muuta hallintokuntien ja sidosryhmien yhteistyötä.

Talous- ja suunnittelukeskuksessa käynnissä oleva palauteydintä koskeva kehitystyö luo rajapinnan ja yhteyden mm. sosiaalisen median palveluihin. Palauteytymisen kautta ko. palaute tulee keskitetyksi rakennusviraston ja eri hallintokuntien järjestelmiin. Järjestelmien kehittämisresurssien lisäksi verkkopalvelujen vuorovaikutteisuuden lisääminen ja mm. palautteiden käsittely ja vuoropuhelun ylläpito on myös henkilöresurssikysymys.

Rakennusvirasto pyrkii aktiivisesti antamaan toimintaansa liittyvää suunnitelma- ja kartta-aineistoa sekä yleisten alueiden rekisterin aineistoa kuntalaisten käyttöön pääkaupunkiseudun Helsinki Region Infoshare -verkkopalveluun.

Esteettömyyden edistäminen

Demokratiaa lisäävien uusien toimintamallien toteuttamisessa on syytä tiedostaa myös esteettömyys. Esteettömyyden tulee olla yhtenä näkökulmana alueellisen osallistumisen suunnitelmapilotissa. Suunnitteluprosessien vuorovaikutuksessa on tärkeää, että verkkopalvelujen lisäksi tulisi olla muitakin mahdollisuuksia antaa palautetta. Myös asukastilaisuuksien saavutettavuus ja esteettömyys on tärkeää. Lisäksi verkkopalvelut tulee olla selkokielisiä ja ne tulee toteuttaa esteettömästi.

Käsittely

[28.02.2012 Ehdotuksen mukaan](#)

Esittelijän muutokset:

Lisätään päätösehdotukseen erilliseksi kappaleeksi kappaleen 7 jälkeen:

”Rakennusvirasto on tehnyt aktiivista asukas yhteistyötä myös järjestämällä vuosittain kevätsiivoustalkoita ja ottamalla käyttöön vapaaehtoistyön toimintamallin. Vapaaehtoistyössä on mukana tällä

hetkellä noin 350 puistokummaa. Vapaaehtoistyö tuo uusia mahdollisuuksia lisätä asukkaiden osallistumista."

Seuraava kappale korvaa päätösehdotuksen kappaleen 14:
"Asukkaille suunnatuissa verkkopalveluissa rakennusvirasto hyödyntää seuraavia kaupunkitason verkkopalveluita. Palvelukartassa jaetaan tietoa julkisten rakennusten esteettömyydestä, leikkipuistoista, koira-aitauksista, yleisövessoista ja viraston toimipisteistä. Kerro kartalla - palvelu on käytössä aluesuunnitelmien kyselyissä ja suunnitelmien kommentoinnissa sekä lumipalautteessa. Paikkatietopalvelussa (ptp.hel.fi) on esillä tietoa kaduilla ja puistoissa käynnissä olevista sekä tulevista töistä ja tapahtumista. Asiointiportaali (asiointi.hel.fi) on käytössä tapahtumaluvissa. Asiointiportaalia on tarkoitus hyödyntää jatkossa myös pysäköintivirhemaksujen oikaisuvaatimuksissa ja asukas- ja yrityspysäköintitunnusten muutoksissa. Alkamassa olevaa palauteyedin kehitystyötä rakennusvirasto tulee hyödyntämään laajasti asiakaspalvelusovelluksen jatkokehittämisessä. Lisäksi rakennusvirastolla on käytössä tekstiviestipalvelu asukkaille liukkausvaroituksen ja ajoneuvojen siirron osalta."

[21.02.2012 Pöydälle](#)

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Silja Hyvärinen, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 38619
silja.hyvarinen(a)hel.fi

[Opetuslautakunta 28.02.2012 § 19](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa Demokratia-ryhmän loppuraportista kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lautakunnan lausunnossa otetaan kantaa vain suoranaisesti opetustointia koskeviin toimenpide-ehdotuksiin. Näitä ovat toimenpide-ehdotukset 1, 2, 4, 6 ja 7. Osassa toimenpide-ehdotuksista on jo loppuraportin liitteenä 2 olevassa selvityksessä kerrottu opetustoimen toimenpiteistä koskien erityisesti kouludemokratiaa ja nuorten osallistumista. Tässä lausunnossa on siten vain päivitetty tuota aiemmin annettua tietoa.

Alueellisen demokratian kehittämisosiossa ehdotetaan toimenpiteenä 1, että laaditaan selvitys osallistuvan budjetoinnin toteutusmahdollisuuksista Helsingissä. Selvityksen pohjalta valmistellaan esitys osallistuvan budjetoinnin kokeilusta. Lisäksi alueellisen demokratian kehittämisosiossa ehdotetaan toimenpiteenä 2, että laaditaan selvitys alueellisen osallistumisen parantamisen mahdollisuuksista Helsingissä. Lautakunta katsoo, että molemmat toimenpide-ehdotukset ovat kannatettavia ja ne liittyvät toisiinsa siten, että toimenpide-ehdotuksessa 2 selvitetään alueellisen osallistumisen parantamismahdollisuuksia Helsingissä yleensä ja toimenpide-ehdotuksessa 1 puolestaan selvitetään alueellisen osallistuvan budjetoinnin toteutusmahdollisuuksia ja tehdään ehdotus budjetoinnin kokeilusta. Lautakunta toteaa, että lasten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelmahankkeessa on kehitetty malleja lasten ja nuorten osallistumiseen omien paikkojensa suunnitteluun (tarkempi kuvaus liitteessä 2). Tällä hetkellä vuorovaikutussuunnitelmaa ei kuitenkaan vielä ole eri virastoissa otettu laajasti käyttöön, eikä siihen ole kaikin osin toiminnan tasolla sitouduttu. Lasten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelman toteutuminen edellyttää kaupungin eri virastojen johdon tietoiseksi tekemistä ja sitouttamista, poikkihallinnollisen johtamisen kehittämistä sekä henkilöstön osaamisen vahvistamista. Keskeisiä virastoja ovat ainakin opetusvirasto, nuorisoasiainkeskus, kiinteistöviraston tilakeskus, sosiaalivirasto, liikuntavirasto, kirjasto, rakennusvirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto sekä talous- ja suunnittelukeskus.

Lasten ja nuorten mukanaolo alueellisen osallistumisen piloteissa on varmistettava ja niissä tulee hyödyntää jo kehitettyjä lasten ja nuorten osallistumisen malleja. Opetusvirasto on ollut toteuttamassa koulujen pihoihin suuntautuneita vuorovaikutteisia osallistamishankkeita Malminkartanossa, Porolahdessa ja Pukinmäessä. Vireillä on hanke Kallion ala-asteen koulun kanssa. Koulujen sisätiloissa käynnistettiin ”Pamaus 2011” ehdotusten pohjalta jatkotyöskentely koulujen sisätilojen viihtyisyyden parantamiseksi. Opetusvirasto käynnisti kesäkuussa 2011 iltapäivätoiminnassa tilaprojektin, jossa tarkoituksena oli kalustaa yhdeksän koulun iltapäivätoiminnan nykyiset tilat siten, että ne olisivat yhteisiä opetuksen kanssa. Projektin tarkoituksena oli lisätä iltapäivätoimijoiden, koulujen henkilökunnan ja oppilaiden kuulemista ja osallistamista. Projekti kesti vuoden 2011 loppuun. Saatujen vastausten perusteella voidaan arvioida projektin onnistuneen erittäin hyvin. Iltapäivätoiminnan tilaprojektille toivotaan jatkoa, mutta tämä vaatii rahoituksellista tukea.

Valmistelun avoimuuden lisäämisosiossa on toimenpide-ehdotuksena (4), että kehitetään verkkopalveluja ja lisätään vuorovaikutusta sekä valmistelun avoimuutta, jotta kaupungin tuottama asiakirja- ja muu tietoaineisto on helposti ja esteettömästi kaupunkilaisten avoimesti

käytettävissä ja hyödynnettävissä. Lautakunta katsoo, että nämä suunnitelmat valmistelun avoimuuden lisäämiseksi ovat kannatettavia. Strategisen suunnittelun ja arvioinnin sähköisten ympäristöjen kehittäminen on opetustoimen tietohallinnon uuden linjauksen 2012 – 2015 tavoitteita. Sekä virastohallinnon että koulujen ja oppilaitosten toiminnan suunnittelun ja arvioinnin sähköiset ympäristöt on tarkoitus uusia ja liittää yhteen. Samassa yhteydessä on tilaisuus toimintaprosessien kehittämiseen niin, että strategisesta suunnittelusta tulisi osallistavampi. Tähänkin saakka koulujen ja oppilaitosten oppilaskunnat ovat osallistuneet tavoitteiden asettamiseen ja toteutuneen arviointiin. Myös palveluverkon uudistamisprosessissa kuntalaisten osallistamiselle on luotu kanavia. Opetusvirasto osallistuu myös vuonna 2012 tilakeskuksen koordinoimaan hankkeeseen, jonka tavoitteena on palveluverkkojen poikkihallinnollinen kehittäminen asukaslähtöisesti.

Toimenpide-ehdotukseen 4 liittyen lautakunta toteaa lisäksi, että opetusvirastossa on käytössä palautejärjestelmä, jossa kuntalaiset voivat esittää joko internetissä julkisesti kysymyksiä, antaa palautetta ja tehdä kehittämissuhteita tai saada halutessaan henkilökohtainen vastaus sähköpostilla. Lautakunta katsoo, että valmistelun avoimuutta ja läpinäkyvyyttä lisääisi myös se, että Helsingin kaupunki ottaisi käyttöönsä Kuntaliiton 8.6.2011 hyväksymän suosituksen vaikutusten ennakoarvioinnista kunnallisessa päätöksenteossa. Suosituksen mukaan valmistelussa muodostetaan useissa asioissa vaihtoehtoisia ratkaisuehdotuksia, joiden vaikutukset arvioidaan ja tämä arviointitieto esitetään päätösesityksen yhteydessä. Lautakunta katsoo, että valmistelun avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi on tarpeen ottaa käyttöön suosituksen mukainen vaikutusten ennakoarviointi kaupungin päätösten valmistelussa.

Toimenpide-ehdotukseen 6 (valmistelun avoimuuden lisäämisosio) lautakunta toteaa, että kaikilla perusopetuksen kouluilla on käytössä sähköinen Fronter-oppimisalusta, jota koulut käyttävät oppilaiden kuulemisessa ja osallisuuden tukemisessa. Koulut ovat valmistautuneet yliormestarin kokouksiin Fronterissa. Valmistautumiseen on kuulunut verkossa käytävä keskustelu teemoista sekä kokouksessa käsittelyyn tulevista kannanotoista äänestäminen. Vuoden 2012 Yliormestarin kokouksia valmistelemaan työskentelyyn on verkossa osallistunut n. 7 000 oppilasta. Fronteria voidaan käyttää osallisuuden lisäämiseen. Sen kautta voidaan koota ideoita, käydä keskustelua, äänestää ja jakaa dokumentteja. Pormestarin oppilaskuntapäivien esityksistä järjestettyyn äänestyskyselyyn osallistui 4 500 oppilasta tammikuussa 2012. Toisella asteella äänestys tapahtui Facebookissa. Myös toisen asteen oppilaitoksissa käytetään Fronteria opiskelijoiden osallisuuden lisäämiseen. Lisäksi yhteisöllinen kouluhankkeessa pilotoitiin eräissä peruskoulussa koulun omaa yhteisöllistä mediaa. Kehitystyö tehtiin

yhdessä oppilaiden kanssa. Pilotoinnista saatujen kokemusten pohjalta tuotetaan kehittyneempi Hyrrä-alusta laajempaan käyttöön kouluille tavoitteena osallistumisen ja osallisuuden edistäminen ja näkyvyyden lisääminen koulu yhteisössä, myös informaalisti. Toisella asteella käytetään yhteisöllistä mediaa (wikit, blogit, facebook jne) sekä oppilashuollossa että pedagogisessa toiminnassa. Lisäksi videopohjaisten etäneuvotteluratkaisujen käyttöä kehitetään ja yhtenä ajatuksena on ollut käyttää sitä asiantuntijoiden, koulujen ja oppilaitosten sekä luokkien ja ryhmien välisessä dialogissa. Wilma- ja Winha-ympäristöä käytetään koulun ja kodin väliseen viestintään ja sen sisällä on tiedotettu mm. vanhemmille tai yhdessä lapsille ja vanhemmille kohdennetuista kyselyistä. Tietohallinnon linjausten toteutumisen seuranta ja edelleen kehittämistä varten perustetaan edustuksellisia foorumeita, joita voidaan toteuttaa myös virtuaalisesti. Jotta Fronterissa käytävä keskustelu vaikuttaisi päätöksentekoon, opetuslautakunnan jäsenillä ja varajäsenillä tulisi olla soveltuvin osin vapaa pääsy Fronteriin

Toimenpide-ehdotuksena 7 (valmistelun avoimuuden lisäämisosio) esitetään, että laaditaan selvitys ns. demokratiatiloista ja niiden käytön kustannuksista. Lautakunta toteaa, että opetusvirasto myöntää koulu- ja oppilaitostiloja ilta- ja vapaa-ajankäyttöön erilaiseen kokoontumis- ja harrastetoimintaan. Virasto pyrkii kehittämään jatkuvasti toimintaansa niin, että tilojen saavutettavuus helpottuu ja niiden käyttöaste kasvaa. Lautakunta pitääkin tärkeänä, että kaupungin tilat ovat mahdollisimman tehokkaassa käytössä ja kaupunkilaisten saavutettavissa. Opetusvirasto osallistuu Helsingin kaupungin tilavaraustyöryhmän työskentelyyn. Tämä työryhmä selvittää alkukeväältä 2012 mahdollisuuksia yhtenäistää kaupungin erilaisia tilanvarausjärjestelmiä. Tavoitteena on varausjärjestelmien harmonisointi ja vapaana olevien tilojen helppo seurattavuus erityisesti asiakasnäkökulmasta.

Käsittely

[28.02.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan](#)

Keskustelu.

Jäsen Gorschkow-Salonranta ehdotti, että päätösehdotuksen 7. kappaleen ("Toimenpide-ehdotuksen 6...") loppuun lisätään seuraavaa:

"Jotta Fronterissa käytävä keskustelu vaikuttaisi päätöksentekoon, opetuslautakunnan jäsenillä ja varajäsenillä tulisi olla soveltuvin osin vapaa pääsy Fronteriin."

Esittelijä otti ehdotuksen omakseen.

Hyväksyttiin esittelijän muutettu ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Leena Oulasvirta, laatupäällikkö, puhelin: 310 80563
leena.oulasvirta(a)hel.fi

[Kaupunginmuseon johtokunta 28.02.2012 § 23](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa Demokratia-ryhmän 1.11.2011 valmistuneesta loppuraportista seuraavan lausunnon:

Demokratia-ryhmän loppuraportti sisältää useita hyviä ehdotuksia kaupunkilaisten demokraattisten vaikuttamismahdollisuuksien kehittämiseksi ja laajentamiseksi vastaten siten valtuuston hyväksymän strategiaohjelman 2009-2012 tavoitteita.

Johtokunta pitää hyvänä mm. toimenpiteen 2 (alueellisen osallistumisen parantaminen) kohdalla esitettyä kokeellista toimintatapaa, jossa pilottien ja kokeilujen kautta voidaan etsiä toimivia menettelyjä. Johtokunta pitää tärkeänä, että jatkoselvityksissä myöskään vakiintuneita ja hyviksi havaittuja alueellisia vuorovaikutusfoorumeita, kuten vaikkapa ylipormestarin asukasillat, ei hylätä vaan pyritään kehittämään edelleen asukkaiden kuulemiseksi.

Useisiin toimenpide-esityksiin liittyy toimintatapojen uudistamista hallintokunnissa. Tämä näkyy mm. toimenpide 4:ssä, jonka mukaan "Kehitetään verkkopalveluja ja lisätään vuorovaikutusta sekä valmistelun avoimuutta, jotta --- asiakirja- ja muu tietoaaineisto on helposti ja esteettömästi kaupunkilaisten avoimesti käytettävissä ja hyödynnettävissä." Toimenpide edellyttää myös hallintokuntien asukas- ja yhteisöosaamisen edelleen kehittämistä, jota ei raportissa ole nostettu erityisesti esille, vaikka raportin s. 6 todetaankin "henkilöstöä kannustetaan vuoropuheluun asukkaiden kanssa". Vuorovaikutus- ja osallistamisosaaminen tulee ottaa huomioon jatkossa entistä vahvemmin henkilöstön toimenkuvissa, koulutuksessa ja rekrytoinnissa, mikäli tässä halutaan aidosti onnistua.

Kaupunginmuseon rooli demokratian vahvistamisessa liittyy erityisesti periaatteeseen demokraattisesta oikeudesta kulttuuriperintöön, ja kulttuuriperinnön saavutettavuuteen sekä saatavuuteen. Vapaa pääsy museoiden näyttelyihin, kulttuuriperinnön äärelle, on yksi keskeinen keino turvata tämän periaatteen toteutumista. Kaupunginmuseo tuottaa ja jakaa tietoa kulttuuriperinnöstä eri keinoin ja tarjoaa

strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti kaupunkilaisille alueellisen identiteetin rakennusaineita sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Kaupunkilaisten kuulemista, osallisuutta pyritään museon eri toiminnoissa edistämään ja toimintoja jalkauttamaan myös museon toimipisteiden ulkopuolelle, eri kaupunginosiin liittyvien hankkeiden kautta. Etsitään uusia yhteistyömuotoja kansalaisjärjestöjen kanssa. Useita demokratian vahvistamiseen liittyviä tavoitteita on mukana myös vuoden 2011 lopulla hyväksytyssä kulttuuristrategiassa.

Toimenpide 4:n mukaan kootaan läpileikkaus kaikista verkkopalveluhankkeista ja suunnitelmista, joita hallintokunnat kehittävät tällä hetkellä. Kaupunginmuseolla on suunnittelu- ja toteutusvaiheessa oleva Kokoelmat verkkoon -hanke, jossa museon kokoelma- ja kulttuuriympäristötietokantoja avataan asiakasliittymän kautta verkkoon ja mahdollistetaan myös pilottivaiheessa valokuvien verkkokauppa. Jo nykyisin museon verkkosivuilla on avoin pääsy useisiin kaupunginosien kulttuuriympäristön inventointeihin ja monipuolisiin verkkonäyttelyihin, joilla edistetään kulttuuriperinnön saavutettavuutta.

Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa Demokratia-ryhmän esittämien toimenpiteiden toteuttamista kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

[Suomenkielisen työväenopiston jk 28.02.2012 § 19](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus on pyytänyt johtokunnalta lausuntoa Demokratia-ryhmän loppuraportista 29.2.2012 mennessä ((HEL 2011-002909 T 00 00 02, Khs 2011-207). Johtokunta antanee asiasta seuraavan lausunnon:

Työväenopiston johtokunta katsoo, että Demokratia – ryhmän raportti on oikeansuuntainen ja toteutuessaan parantaa demokratian toteutumista. Työväenopisto voi järjestää vapaan sivistystyön koulutusta aikuisille esimerkiksi seuraavissa ehdotetuissa toimenpiteissä:

Osallistuva budjetointi: Opisto voi tarvittaessa järjestää kuntalaisille koulutusta, missä voidaan tehdä yhteistyötä muiden kaupungin toimijoiden kanssa.

Alueellisen osallistumisen parantaminen: Opisto voi tarvittaessa olla mukana järjestämässä alueellisia tilaisuuksia.

Osallistumisen ja vaikuttamisen opas: Opisto voi olla mukana järjestämässä koulutusta ja tilaisuuksia oppaaseen liittyen.

Demokratiatilat: Opiston tiloja voidaan käyttää demokratiatiloina, milloin ne ovat vapaat omasta toiminnasta. Opisto voi tarvittaessa sijoittaa omaa toimintaansa muihin demokratiatiloihin.

Työväenopiston roolia yhteiskunnallisten asioiden käsittelyn ja demokratian edistäjänä voidaan kehittää. Keskustelutilaisuuksien ja luentojen lisäksi yhteiskunnallisia kysymyksiä voidaan tuoda esille myös muiden ainealojen kuten teatterin, kotitalouden ja ympäristökasvatuksen keinoin. Lisäksi opisto edistää jo nykyisinkin erityisryhmien, kuten maahanmuuttajien, vanhusten ja vammaisten, mahdollisuuksia osallistua koulutukseen. Lisäksi on tarve kehittää kuntalaisten mahdollisuutta antaa palautetta työväenopiston toiminnasta ja tehdä kurssitarjontaan tai muuhun toimintaan liittyviä ehdotuksia. Tämä voidaan tehdä yhteistyössä muiden kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia kehittävien toimijoiden kanssa.

Esittelijä

johtava rehtori
Taina Törmä

Lisätiedot

Taina Törmä, johtava rehtori, puhelin: 310 88501
taina.torma(a)hel.fi

[Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.02.2012 § 64](#)

Pöydälle 21.02.2012

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

virastopäällikkö
Tuomas Rajajärvi

Lisätiedot

Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi

Tero Santaoja, lähiöprojektin projektipäällikkö, puhelin: 310 37155
tero.santaoja(a)hel.fi

[Eläintarhan johtokunta 16.02.2012 § 11](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Eläintarhan johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon demokratiaryhmän loppuraportista:

Eläintarhan johtokunta toteaa, että on hyvä, että suunnitelma ja selvitys alueellisen demokratian kehittämiseksi, suoran demokratian edistämiseksi ja valmistelun avoimuuden lisäämiseksi on vihdoin tehty kaupungin hallinnossa.

Raportissa esitetyt toimenpiteet ovat hyviä ja kannatettavia. Eläintarhan johtokunta haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota ja lausua oman näkökantansa erityisesti seuraavien toimenpiteiden osalta:

Raportin kohta 4 Valmistelun avoimuuden lisääminen

Toimenpide 4:

Kehitetään verkkopalveluja ja lisätään vuorovaikutusta sekä valmistelun avoimuutta, jotta kaupungin tuottama asiakirja- ja muu tietoaineisto on helposti ja esteettömästi kaupunkilaisten avoimesti käytettävissä ja hyödynnettävissä.

Toimenpiteen 4 kohdalla raportissa todetaan, että ”Kaupungin tarjoamia osallistumis-, vuorovaikutus- ja palautepalveluja kehitetään ja helppokäyttöisyyttä lisätään (henkilöstön palautekanava esimerkkinä) sekä tehostetaan osallistumisviestintää. Kootaan läpileikkaus kaikista verkkopalveluhankkeista ja suunnitelmista, joita hallintokunnat kehittävät tällä hetkellä. Selvityksen pohjalta laaditaan toimintasuunnitelma kansalaisten voimaannuttamisesta verkossa ja valitaan kärkihankkeet 31.3.2012 mennessä.”

Korkeasaaren eläintarha on mielellään mukana osallistumis-, vuorovaikutus- ja palautepalvelujen kehittämistyössä. Korkeasaari näkee hyvin kannatettavana, että helsinkiläiset osallistetaan ”meidän Korkeasaaren” rakentamiseen osana Korkeasaaren kehittämistä ja yleissuunnitelmatyötä.

Korkeasaaren ensimmäinen osallistamispilotti voisi olla Kalasataman metroasemalle sijoittuva Korkeasaaritila, jonka yksi tärkeä kohderyhmä ovat nuoret. Korkeasaari voisi osallistaa nuoria ja muutoinkin helsinkiläisiä tilan ja siellä tarjolla olevien sisältöjen suunnittelussa.

Samalla Korkeasaari voisi sitouttaa nuoria lajiensuojelun tematiikkaan. Korkeasaari tekisi tämän mielellään yhteistyössä Ruudin kanssa.

Korkeasaaren yleissuunnitelmatyön yhteydessä osallistamista voitaisiin harjoittaa laajemminkin esim. sosiaalisen median (mm. twitter ja Facebook) kautta. Samalla Korkeasaari saisi rakennettua Korkeasaari-brändiä kansainvälisestikin. Korkeasaari haluaisi olla tällä yksi "kansalaisten voimaannuttaminen verkossa" kärkihankkeista sillä edellytyksellä, että virastolle myönnetään lisärahoitus hankkeen toteuttamiseksi.

Raportissa todetaan myös toimenpiteen 4 kohdalla, että "Laaditaan suunnitelma siitä, miten digitaalisessa muodossa oleva kaupungin tuottama asiakirja- ja muu tietoaaineisto on kaupunkilaisille mahdollisimman saavutettavaa ja kaupungin ulkopuolisessa toiminnassa jatkohyödyntämisen mahdollistavaa."

Korkeasaari on tässäkin mielellään mukana siten, että Korkeasaaren kehittämiseen liittyvä yleissuunnitelmatyö tehdään läpinäkyväksi ja siihen liittyvät dokumentit viedään julkisesti esille. Tiedotuskanavana hyödynnetään jo olemassa olevia foorumeita eli mennään sinne, missä ihmiset ovat jo tottuneet vaikuttamaan omilla nimillään ja jotka ovat tiloja, joita he seuraavat päivittäin.

Raportin toimenpide-esitys 7: Laaditaan selvitys ns. demokratiatiloista ja niiden käytön kustannuksista.

Korkeasaaren eläintarha pohtii, että onko sillä tulevaisuudessa mahdollisuus tarjota tiloja lajien/luonnon/ympäristösuojelun eteen tekeville kansalaisjärjestöille ja mahdollisuutta olla rakentamassa heidän kanssaan yhteistyössä kansalaisfoorumia.

Lopuksi eläintarhan johtokunta toteaa, että alueellisen demokratian kehittämis- ja edistämistyössä kaupungin hallinnossa on syytä seurata tarkasti kuntarakenneuudistusta, jotta päällekkäiseltä hallinnolliselta työltä vältytään. Kuntalain ja kuntien rakenneuudistuksen yhteydessä on hyvä mahdollisuus kehittää myös kuntien itsehallintoa ja pohtia keinoja paikallisen demokratian vahvistamiseen.

Esittelijä

eläintarhan johtaja
Jukka Salo

Lisätiedot

Jenni Ahtiainen, va. hallintopäällikkö, puhelin: 310 78475
jenni.ahtiainen(a)hel.fi
Jannika Joutsenniemi, Markkinointipäällikkö, puhelin: 310 64047
jannika.joutsenniemi(a)hel.fi

[Palmia-liikelaitoksen jk 16.02.2012 § 12](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Johtokunta päätti antaa asiassa seuraavan sisältöisen lausunnon:

[Terveyslautakunta 14.02.2012 § 32](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa Demokratia-ryhmän loppuraportista seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Demokratia-ryhmän loppuraportissa esitetään useita hyviä ehdotuksia alueellisen demokratian kehittämiseksi, suoran demokratian edistämiseksi, valmistelun avoimuuden lisäämiseksi ja edustuksellisen demokratian toimintaedellytysten parantamiseksi.

Helsinki on suuri kaupunki, jossa alueellisen demokratian ja asukkaiden osallisuuden mahdollistaminen asettaa hallintokunnille haasteita. Edustuksellisen demokratian lisäksi tarvitaan sen vuoksi suoran demokratian ja uudenlaisten osallisuusratkaisujen käyttöä. Uudenlaisten ratkaisujen ei tarvitse merkitä uusia hallinnollisia ratkaisuja, vaan nykyisten informaatio-, kuulemis-, osallistumis- ja vaikuttamisjärjestelmien kehittämistä ja selkeyttämistä.

Tärkeätä myös on, että asukkaat tietävät, mistä he löytävät halutessaan tietoa osallistumismahdollisuuksistaan. Tämän vuoksi Demokratia-ryhmän esittämä ehdotus, että kaupunki tuottaisi verkkoon ja myös paperiversiona saatavilla olevan kansalaisten osallistumisen ja vaikuttamisen oppaan, on kannatettava.

Lisäksi kaupungin valitsema linja, että kaupungin osallistumisjärjestelmää kehitetään vaiheittain kohti yleistä osallistumisportaalia, on hyvä. Tämä linjaus tulee ottaa huomioon parhaillaan käynnissä olevassa hel.fi-sivuston uudistamistyössä.

Demokratia-ryhmä esittää yhtenä toimenpiteenä, että kaupunki kehittää verkkopalveluja ja lisää vuorovaikutusta ja valmistelun avoimuutta. Terveyskeskuksen strategisena tavoitteena on lisätä terveydenhuollon sähköisiä palveluja. Tällä hetkellä sähköisiä palveluja on tarjolla suun terveydenhuollossa ja opiskeluterveydenhuollossa. Seuraavassa vaiheessa sähköisiä palveluja on tarkoitus laajentaa terveysasemien, neuvoloiden ja kaupunginsairaalan asiakkaiden käyttöön. Kaikki terveyskeskuksen tarjoamat sähköisen asiain palvelut on koottu

kaupunkiyhteiselle asiointi.hel.fi-alustalle, jotta asukkaat löytävät nämä palvelut yhdestä paikasta.

Demokratia-ryhmän loppuraportissa todetaan, että kaupungin verkkopalveluja kehitettäessä tulee tehdä yhteistyötä muiden julkisten palvelun tuottajien kanssa ja esimerkkinä tällaisesta yhteistyöstä mainitaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Palveluvaaka-verkkopalvelu (www.palveluvaaka.fi).

Palveluvaaka-verkkopalvelun tavoitteena on tarjota tietoa kansalaisille siitä, miten sosiaali- ja terveystalot toimivat. Sen tarkoituksena on mahdollistaa asukkaille eri toimipaikkojen vertailu, sosiaali- ja terveystalotilastotietojen tarkastelu sekä palvelujen arviointi.

Tässä vaiheessa palvelu ei vielä sisällä kattavia tietoja. Tiedot perustuvat kansallisesti kerättyihin rajallisiin tietoihin. Jatkossa palvelun tietoja on kuitenkin tarkoitus täydentää, kun vertailukelpoista tietoa on saatavilla. Kansallisten verkkopalvelujen haasteena on kattavien tietojen keruu ja niiden ylläpito. Kansallisen avohoidon tilastotietojen uudistuksen myötä tämä tilanne mahdollisesti parantuu, kun tiedot toimitetaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle automaattisesti suoraan salattuina tietoina potilastietojärjestelmistä.

Asukkaiden osallistumismahdollisuuksia pohdittaessa kannattaa myös arvioida, voitaisiinko sosiaalisen median välineitä hyödyntää hallinnon, suunnittelun ja kehittämistyön tarvitseman tiedon luomisessa ja jakamisessa. Kuten Demokratia-ryhmän loppuraportissa todetaan, pääkaupunkiseudulla Helsinki Region Infoshare www.hri.fi-verkkopalvelu on hyvä esimerkki palvelusta, jossa avoin tieto antaa halukkaille mahdollisuuden tehdä tiedon perusteella omia analyyseja ja laatia sen perusteella vaihtoehtoisia esityksiä kaupungille.

Demokratia-ryhmän loppuraportissa esitetään, että Helsingissä kokeillaan osallistuvaa budjetointia ja valmistellaan vaihtoehtoisia esityksiä alueellisen osallistumisen hankkeista. Kokeilujen kautta eteneminen on hyvä vaihtoehto, koska tällöin on mahdollista löytää sellaiset valmistelun ja päätöksenteon menetelmät, joilla parhaiten tavoitetaan ja välitetään asukkaiden näkemyksiä.

Alueellisen osallisuuden kehittämisen rinnalla tulee kuitenkin aina varmistaa, että kaikilla kaupungin alueilla on yhdenvertaiset ja yhtä kattavat aloite-, palaute- ja vaikuttamisjärjestelmät. Parhaiten tämä taataan kehittämällä ja ottamalla käyttöön kaupunkiyhteisiä sähköisiä järjestelmiä, kuten kaupungin suunnittelema palautejärjestelmä, jota terveyskeskus pilotoi syksyllä 2012.

Terveyslautakunta korostaa, että kaikessa kaupungin hallinnossa, myös terveyskeskuksen, tulee olla lähtökohtana asukasvaikuttamiseen

panostaminen ja päätöksenteon läpinäkyvyys ja terveyspalvelujen kehittämisen lähtökohtana asukaslähtöisyys.

Terveysvaikutusten arviointi

Alueellisen demokratian ja osallisuuden vahvistaminen saa aikaan myönteisiä terveysvaikutuksia parantamalla alueellisten terveystarpeiden huomioon ottamista terveyspalvelujen suunnittelussa ja kohdentamisessa. Erityisesti tulee varmistaa syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ja siten turvata osallisuus ja myönteiset terveysvaikutukset myös tälle väestönosalle. "

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Jaana Juutilainen-Saari, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 42240
jaana.juutilainen-saari(a)hel.fi

[Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 14.02.2012 § 24](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus asetti 4.4.2011 Demokratia –ryhmän, jonka tehtävänä on ollut valmistella toimenpiteitä kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi. Ryhmän työn pohjana on kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet kansalaisten osallistumismahdollisuuksien parantamiseksi ja vuorovaikutuksen lisäämiseksi. Tämän valtuustokauden aikana on tarkoitus kehittää sähköisen kuulemisen ja vaikuttamisen verkkopalveluja ja luoda alueellisia asukaspaneelleja. Lisäksi halutaan parantaa edustuksellisen demokratian toimintaedellytyksiä ja tehdä suoran demokratian toteuttaminen mahdolliseksi.

Ryhmä esittää kymmentä toimenpidettä, joiden pohjalta käynnistetään jatkotoimenpiteinä selvityksiä ja esitetään suunnitelmia. Näitä ovat osallistuva budjetointi, pilottisuunnitelma alueellista osallistumista varten, periaatteet kansanäänestyksen järjestämistä varten, hallintokuntien verkkohankkeet, koulujen sähköiset palvelut ja ns demokratiatilojen käyttö ja kustannukset

Kaupunginhallitus päätti lisäksi, että edustuksellisen demokratian toimintaedellytysten parantamista koskevat toimenpide-ehdotukset valmistelaan erikseen osana kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2013-2016 valmistelua.

Edellytys yhteiskunnalliselle vaikuttamiselle ja osallistumiselle mahdollisuus ja taito käyttää digitaalisia viestimiä. Kulttuurikeskuksen Kontulan ostoskeskuksella ylläpitämä Kontupiste perustettiin Urban II –yhteisöaloiteohjelman resursseilla vuonna 2002. Kontupisteen yhtenä tehtävänä on ollut tarjota Internet – yhteyksiä ja koulutusta. Koulutus on yhdistetty kulttuurisiin sovelluksiin ja alueellisesti vaikuttaviin sisältöihin. Esimerkiksi Albumit Auki – verkkosivustoon tallennettiin asukkaiden valokuvia ja rakennettiin kollektiivisten muistojen kautta kuvaa kaupunginosasta.

Mellunkylä on yksi aktiivisimmista Helsingin kaupunginosista, jossa vuorovaikutuksen ja viestinnän merkitys näkyy paikallisessa kehittämisessä. Alueen toimintaverkostot ovat tiheät kuten Mellunkylälehti, radio Kontula ja oma alueportaali. Nämä ovat välttämättömiä asukkaiden vetämiseksi mukaan paikalliseen vaikuttamiseen ja toimintaan. Paikallistiedotuksessa asukkaiden rooli on ratkaiseva.

Toiminta on johtanut Kontulatalon perustamiseen, jossa sosiaaliviraston Sympis, kulttuurikeskuksen Kontupiste ja asukastilat toimivat yhdessä. Tässä ”osallistumisympäristössä” paikallisesti syntyneitä ideoita voidaan työstää eteenpäin. Monipuoliset asukastilat ovat ehdoton edellytys osallisuutta edistävälle toiminnalle. Kontulatalo, joka pohjautuu hallintokuntien sekä asukas- ja yrittäjäyhteisöjen kumppanuuteen on toimiva malli, joka kuitenkin taloudellisista syistä ollut vaarassa päättyä.

Kulttuurikeskuksen jakamat lähikulttuuriavustukset mahdollistavat vuosittain lukuisia ruohonjuuritason tapahtumia ja toimivat matalan kynnyksen tukena kansalaisten oma-aloitteeseen kulttuuritoimintaan. Hyvänä esimerkkinä mm. erilaiset kaupunginosajuhlat.

Kulttuuri on hyvä kansalaisten aktivoinnin väline. Esimerkkinä tästä on kulttuurikeskuksen selvittämä Lyonin kaupungin kulttuurihallinnon soveltama yhteisöllisyyteen tähtäävä malli. Siellä kulttuurilaitokset jalkautuvat haasteellisiin kaupunginosiin erilaisilla vuorovaikutteisilla hankkeilla. Asukkaat saavat kosketuksen uuteen tapaan hahmottaa maailmaa ja laitokset uusia yleisöjä.

Kaupunginkirjaston 37 kirjaston verkko on kokonaisuudessaan muistiossa mainittua demokratiatilaa, sillä se on kaikille avointa. Lisäksi lähes jokaisessa kirjastossa on varattavissa ilmaista tai huokeaa tilaa erilaisille kokouksille ja koulutuksille. Tätä käyttävät niin puolueet, ja aatteelliset kuin muutkin yhdistykset hyväkseen. Tilojen käytölle on

olemassa selkeät ohjeet ja säännöt. Tiloja voidaan käyttää myös monenlaiseen näyttelytoimintaan, mm. kaavamuutosten yms. asioiden esittelyyn. Useita kirjastotiloja käytetään myös ennakoäänestys- ja äänestyspaikkoina.

Tiloissaan kirjasto tarjoaa kuntalaisten käyttöön n. 450 internet-yhteydellä, tekstin- ja kuvan käsittelyohjelmilla ja oheislaitteilla varustettua tietokonetta kaikissa toimipisteissään. Kirjasto tarjoaa näihin liittyvää henkilökohtaista tai ryhmissä tapahtuvaa opastusta ja koulutusta maksutta. Kirjaston toiminta tähtää siihen, että kaikilla väestöryhmillä olisi mahdollisuus ja taito saada tietoa sekä osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja toimintaan myös tietoverkkojen kautta. Tämän toiminnan kärkihankkeita ovat Lasipalatsin Kohtaamispaikka ja joulukuussa 2011 avattu Myllypuron mediakirjasto.

On tärkeää ettei asukkaiden osallistumista typistetä vain mielipiteiden kuulemiseksi. Arabianranta-Toukolassa ja Maunulassa on onnistuttu rakentamaan luovia osallistumisympäristöjä, joissa paikallisia ideoita on jalostettu muun muassa liikenne- ja palvelusuunnittelun sekä kulttuuritoiminnan tarpeisiin.

Käsittely

[14.02.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen](#)

Vastaehdotus:

Hannu Oskala: Kulttuurikeskuksen jakamat lähikulttuuriavustukset mahdollistavat vuosittain lukuisia ruohonjuuritason tapahtumia ja toimivat matalan kynnyksen tukena kansalaisten oma-aloitteeseen kulttuuritoimintaan. Hyvänä esimerkkinä mm. erilaiset kaupunginosajuhlat.

Kannattajat: Johanna Sydänmaa. Lautakunta hyväksyi lisäyksen yksimieleisesti.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Marianna Kajantie, osastopäällikkö, puhelin: 310 37002
marianna.kajantie(a)hel.fi

Ari Tolvanen, suunnittelija, puhelin: 310 37008
ari.tolvanen(a)hel.fi

Mikko Vainio, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85538
mikko.vainio(a)hel.fi

[Pelastuslautakunta 14.02.2012 § 31](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Pelastuslautakunta päätti antaa Demokratia-ryhmän loppuraportista seuraavan lausunnon:

Pelastuslautakunta pitää erinomaisena, että Helsingin kaupunki pyrkii kehittämään kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia osallistua kaupungin kehittämiseen ja toiminnan ohjaamiseen nykyistä alueellisemmin ja monikanavaisemmin.

Osallistumismahdollisuuksia lisättäessä on tärkeää, että uudet järjestelmät ovat kokonaisuutena kustannustehokkaita, helposti lähestyttäviä ja riittävän kuntalaismassan saavuttavia, jotta paikallisdemokratiaan osallistuminen käytännön tasolla saavuttaa sille suunnitellut osallistumistavoitteet.

Turvallisuuskulmasta on huomioitava, että mm. pelastuslaitos ja eräät muut kaupungin virastoista hoitavat tehtäviä, joiden toimintaedellytysten tulee säilyä myös yhteiskunnallisissa poikkeusoloissa ja kriiseissä. Kaikkea kaupungin toimintaan liittyvää tietoa ei ole syytä saattaa vapaasti saataville avoimiin verkkoihin, jotta voidaan välttää erilaisten tietojen yhdistäminen kaupungin turvallisuutta mahdollisesti heikentävällä tavalla.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska asia koskee valmistelua (KL 91 §).

Esittelijä

va pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

[Teknisen palvelun lautakunta 09.02.2012 § 12](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Teknisen palvelun lautakunta päätti antaa esityksen mukaisen lausunnon kaupunginhallitukselle koskien demokratia-ryhmän loppuraporttia 1.11.2011.

Esittelijä

vs. toimitusjohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Kirsi Remes, yksikönjohtaja, puhelin: 310 39270

[kirsi.remes\(a\)hel.fi](mailto:kirsi.remes(a)hel.fi)

[Taidemuseon johtokunta 07.02.2012 § 8](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Taidemuseon johtokunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Demokratia-ryhmän loppuraportissa on kiitettävästi käsitelty erilaisia tapoja ja keinoja, joilla kaupunkilaisten vaikuttamismahdollisuuksia kunnalliseen päätöksentekoon voidaan parantaa.

Avoimuuden ja varhaisen vaikuttamisen kehittämistoimenpiteitä varten tehdyt ehdotukset ja suunnitelmat ovat demokratian lisäämisen kannalta merkittäviä. Sähköisen viestinnän vahvistaminen ja verkossa julkaistun tiedon merkitys tässä prosessissa on oleellinen.

Alueellisten paneelien ja keskustelutilaisuuksien järjestäminen tukee pyrkimyksiä kansanvallan lisäämiseen kaupungin ja sen eri alueiden kehittämiseksi. Katu- ja puistoalueiden suunnittelussa taidemuseo tekee tiivistä yhteistyötä rakennusviraston kanssa julkisen taiteen hankkeissaan. Hankkeet ovat siten luontevasti osana rakennusviraston toteuttamaa aluesuunnittelua ja siihen liittyviä käytäntöjä jatkossakin.

Osallistuvan budjetoinnin käyttöönotto olisi paikallishallinnon toimivuuden parantamisessa merkittävä uudistus. Neuvoa-antavien kansanäänestysten järjestäminen on kannatettavaa asukkaiden elinympäristöön merkittävästi vaikuttavissa asioissa.

Sähköisen tiedonhaun ja verkkopalvelujen kautta jaettavan informaation lisääminen ja näiden palvelujen helppokäyttöisyys ovat nyky-yhteiskunnan perusvaatimuksia. Kaikki toimenpiteet näiden vaikuttamiskanavien parantamiseksi ja kehittämiseksi ovat äärimmäisen tärkeitä. Raportissa on kiitettävällä tavalla huomioitu nuorten ottaminen mukaan jo valmisteluvaiheessa heitä itseään koskevissa päätöksissä, tästä esimerkkinä RuutiExpo, jonka avulla kouluikäisiä voidaan lähestyä heidän omalla kielellään. Raportissa on edelleen kiinnitetty hienosti huomiota sähköisen viestinnän kehittämiseen koulujen opetuksessa.

Selvityksen tekeminen eri hallintokuntien verkkopalveluista ja -suunnitelmista sekä kärkihankkeiden valitseminen niiden joukosta on tärkeää. Kaupungin omien toimitilojen aktiivinen ja tehokas käyttö kaupunkilaisten kokoontumispaikkoina on hyvä selvittää, kuten raportissa todetaan.

Kuntauudistukseen liittyvistä erittäin laajoista kysymyksistä taidemuseon johtokunta voi lausua kantansa suunnitelmien edistyttyä pidemmälle. Pääkaupunkiseudun yhteistyö on kulttuurin alalla ollut jo nyt merkittävää; taidemuseon on Uudenmaan aluetaidemuseo ja on siinä roolissa kehittänyt omalta osaltaan jo kuntien välistä tiedonjakoa ja päätöksentekoa.

Esittelijä

hallintopäällikkö, vs. taidemuseon johtaja
Pia Uljas

Lisätiedot

Erja Pusa, intendentti, puhelin: 310 87006
erja.pusa(a)hel.fi

[Kaupunginhallitus 09.01.2012 § 18](#)

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Khs 2011-207

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi demokratia-ryhmän loppuraportin ja lähettää sen kaikille lauta- ja johtokunnille 29.2.2012 mennessä annettavia lausuntoja varten.

Samalla kaupunginhallitus päätti käynnistää demokratia-ryhmän esitysten pohjalta jatkotoimenpiteinä seuraavien selvitysten ja suunnitelmien laatimisen alueellisen demokratian kehittämiseksi, suoran demokratian edistämiseksi ja valmistelun avoimuuden lisäämiseksi:

1. selvitys osallistuvan budjetoinnin toteutusmahdollisuuksista Helsingissä,
2. selvitys alueellisen osallistumisen kokeilua varten laadittavaa pilottisuunnitelmaa varten, johon sisällytetään alueellisten kokeilujen aihepiirit ja kohteet, kohdentuminen kaupungin eri toimialoille sekä eri alueellisen osallistumisen eri mallit ja uuden teknologian hyväksikäytön mahdollisuudet,
3. periaatteet ja menettelytavat kansanäänestysten järjestämiseksi,
4. selvitys kaupungin hallintokuntien verkkopalveluhankkeista ja -suunnitelmista asukasantuista tukevaa sähköisten vuorovaikutuskanavien, verkkopalvelujen ja neuvontaa koskevan kehittämissuunnitelman laatimista varten,
5. selvitys koulujen sähköisten palveluiden tarjoamista vaikutusmahdollisuuksista koulutyöskentelyssä,

6. selvitys ns. demokratiatiloista ja niiden käytön kustannuksista.

Edelleen kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginjohtajaa huolehtimaan em. toimenpiteistä ja raporttoimaan niiden etenemisestä 30.4.2012 mennessä, jonka jälkeen päätetään jatkovalmistelusta ja seurannasta.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti todeta, että edustuksellisen demokratian toimintaedellytysten parantamista koskevat toimenpide-ehdotukset valmistellaan erikseen osana kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2013 - 2016 valmistelua.

Kaupunginhallitus edellyttää, että valmistelun yhteydessä selvitetään erilaisten mallien soveltuvuutta Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamiseksi. Selvityksessä otetaan huomioon kuntauudistuksen mahdollisesti tuomat muutokset. Selvityksestä laaditaan raportti kaupunginhallitukselle 30.11.2012 mennessä.

Käsittely

[09.01.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan](#)

Esittelijä muutti esitystään siten, että päätösehdotuksen neljäs kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Lisäksi kaupunginhallitus päättäne todeta, että edustuksellisen demokratian toimintaedellytysten parantamista koskevat toimenpide-ehdotukset valmistellaan erikseen osana kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2013 - 2016 valmistelua.

Lisäksi esittelijä muutti esitystään siten, että päätösehdotukseen lisätään seuraava kappale:

Kaupunginhallitus edellyttää, että valmistelun yhteydessä selvitetään erilaisten mallien soveltuvuutta Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamiseksi. Selvityksessä otetaan huomioon kuntauudistuksen mahdollisesti tuomat muutokset. Selvityksestä laaditaan raportti kaupunginhallitukselle 30.11.2012 mennessä.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Eija Loukoila: Lisäys: Kaupunginhallitus päättäne, että asukkaille järjestetään välittömästi tilaisuuksia esittää omia ehdotuksiaan demokratiaprosessin jatkamiseksi.

06.03.2012

Int/11

Vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

[12.12.2011 Pöydälle](#)

[07.12.2011 Pöydälle](#)

[19.09.2011 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan](#)

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

06.03.2012

Int/12

§ 12

KAUPUNGINORKESTERIN INTENDENTIN AJANKOHTAISKATSAUS

HEL 2012-003463 T 12 02 05

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä

vs. intendentti
Hannele Eklund

Päätösehdotus

Merkittäneen tiedoksi.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannele Eklund, Intendentti, puhelin: 310 22701
hannele.eklund(a)hel.fi

§ 13
Ilmoitusasiat

Päätös

Merkittiin tiedoksi puheenjohtaja Romakkaniemen ilmoitus, että hänet on valittu Sibelius-Akatemian hallitukseen ajalle 1.1.2012 - 31.12.2014.

Päätösehdotus

Kaupunginorkesterin johtokunta päättäneen merkitä tiedoksi

Esittelijä

Hannu Linna

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, 0931022702
hannu.linna(a)hel.fi

§ 14

KAUPUNGINORKESTERIN PÄÄTÖSTEN ESILLÄOLO VUONNA 2012

HEL 2012-003510 T 00 01 00

Päätös

Päätettiin, että johtokunnan pöytäkirjat ovat yleisesti nähtävillä viidentenätoista päivänä kokouksesta kirjaamossa virka-aikana. Virastopäällikön päätösluettelo on nähtävänä kunkin kuukauden osalta seuraavan kuukauden ensimmäisenä työpäivänä kirjaamossa virka-aikana.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

Päätösehdotus

Merkittäneen tiedoksi, että johtokunnan pöytäkirjat ovat yleisesti nähtävillä viidentenätoista päivänä kokouksesta kirjaamossa virka-aikana. Virastopäällikön päätösluettelo on nähtävänä kunkin kuukauden osalta seuraavan kuukauden ensimmäisenä työpäivänä kirjaamossa virka-aikana.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Hannu Linna, vs. virastopäällikkö, puhelin: 310 22702
hannu.linna(a)hel.fi

06.03.2012

Kaupunginorkesterin johtokunta

Juho Romakkaniemi
puheenjohtaja
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,
12, 13, 14

Marianna Kankare-Loikkanen
pöytäkirjanpitäjä
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,
12, 13, 14

Pöytäkirja tarkastettu

Asta Ruuskanen

Nina Huru

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 21.03.2012 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

06.03.2012

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Postiosoite
PL 4400
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.philharmonic@hel.fi

Käyntiosoite
Mannerheimintie 13 a A
Helsinki 00100
<http://www.hel.fi/filharmonia>

Puhelin
09-31022700
Faksi

Y-tunnus

Tilinro

Alvnro